

Nytt ledarskap för Sverige

CENTERPARTIETS PARTISTÄMMA MALMÖ 2017

Stämmohandlingar

Del 2- Förslag till stadgar,
arbetsordning & EU-Valprocess

Centerpartiet

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
STADGAR OCH ARBETSORDNING	3
FÖRSLAG TILL STADGAR 2017	6
FÖRSLAG TILL ARBETSORDNING 2017	34
EU-VALET 2019	64

Stadgar och arbetsordning

Förslag till beslut

Partistyrelsen föreslår partistämman

att fastställa stadgar och arbetsordningen i enlighet med förslaget.

Bakgrund

Partistyrelsen beslutade i februari 2016 att tillsätta en stadgekommitté med uppdraget att se över Centerpartiets stadgar och arbetsordning. Stadgekommittén har bestått av Mattias Larsson, Umeå (sammanställande), Annika Qarlsson, Alingsås, Jonny Lundin, Härnösand, Emmyly Bönfors, Göteborg, Karin Helmersson, Nybro, Annica Nordgren, Täby, och Petter Westlund, Kungsör. Under hösten 2016 kompletterades gruppen med Harald Lagerstedt, Varberg. Därtill har kommittén adjungerade representanter från syskonorganisationerna: Anna Kläppe, Centerkvinnorna, Märta Martin Åkesson, CUF och Isak Trygg Kupersmidt, Centerstudenter.

Uppdraget

Partistyrelsen gav i sitt direktiv stadgekommittén uppdraget att se över följande aspekter:

- *ett flertal styrdokument skapar otydlighet.* Stadgegruppen fick i uppdrag att överväga hur det är möjligt att minska antalet styrande dokument i antal och omfång, t.ex. genom att nödvändiga aspekter i arbetsordningen skrivs in i stadgarna. Uppdraget var att översynen skulle utmynna i en tydlig struktur för styrdokument.

- *nomineringsprocessen inför allmänna val och arbetet efter detsamma.* Gällande stadgar och arbetsordning ger god och mycket detaljerad vägledning kring förarbetet inför att valsedlar ska fastställas. Även processen efter ett val, t.ex. tillsättning av ledamöter i nämnder och styrelser bör ges en tydlig vägledning.

- *Representativiteten inom Centerrörelsen.* Gruppen skulle värdera partistämmans storlek utifrån just representativiteten och se om det fanns anledning förändra hur distriktsstämmorna och kretsstämmorna regleras i stadgarna, t.ex. värdera möjligheten för stora kretsar med avdelningsstruktur att inför ombudsförfarande på sina stämmor.

Utöver de aspekter som beskrivs ovan gavs arbetsgruppen i uppdrag se över stadgar och arbetsordning i stort. Partistyrelsen lyfte i direktivet fram följande punkter som särskilt värda titta närmare på:

- Uppgifter, roller och samspel mellan de olika organisationsleden.
- Medlemmarnas möjlighet att påverka och engagera sig på olika nivåer inom organisationen.
- För- och nackdelar med direkt demokrati respektive representativ demokrati i olika moment och organisationsled.
- Nomineringsprocessen ur aspekten ökad öppenhet och inkludering men även utifrån behovet att säkerställa att det är medlemmarnas vilja som kommer till uttryck när listorna fastställs.
- Värdera hur ambitionen att vara Sveriges öppnaste parti påverkar styrdokumentet.

Partistyrelsen framhöll i sitt direktiv att uppdraget skulle genomföras på ett sätt som möjliggör för enskilda medlemmar, kretsar och distrikt att bidra i processen, t.ex. genom enkäter och remisser vilket också skett. Det förslag som kommittén presenterade för Partistyrelsen har varit ute på formell remiss där distrikt, kretsar och enskilda medlemmar haft möjlighet att ge synpunkter.

Förslaget

Det förslag som Partistyrelsen förelägger Partistämman bygger på de gällande stadgarna som ursprungligen antogs 2007. Eftersom varje Partistämman därefter gjort ändringar i stadgarna har även helheten setts över för att säkerställa att paragraferna samspelar med varandra.

Delar av arbetsordning lyfts nu in i stadgarna men modellen med två dokument – stadgar och arbetsordning behålls. Stadgarna är ett ”ska”-dokument, dvs. gäller hela organisationen och kan inte förhandlas bort. Arbetsordningen däremot är mer en rekommendation och ger frihet för kretsar och distrikt att själva fastställa hur man praktiskt vill arbeta. Inte minst gäller detta nomineringsprocessen. Även om frihetsgraden är stor vill Partistyrelsen betona vikten av att regelverket kring nomineringsprocessen beslutas demokratiskt och är tydlig och förutsägbart både för medlemmar och kandidater. Principen ”tänk efter före!” bör vara vägledande. Om kretsen eller distriktet inte fattar beslut om regelverk gäller de normalregler som finns i arbetsordningen.

För att underlätta behandlingen av förslaget vill Partistyrelsen särskilt lyfta fram följande:

- Revidering inte revolution

De justeringar som Partistyrelsen föreslår utgår från gällande stadgar och den organisatoriska struktur vi idag har i Centerpartiet och Centerrörelsen. Förändringar utöver detta skulle kräva en grundläggande diskussion om principerna för hur vi väljer att organisera partiet.

- Inga förändringar av det som förtroenderådet beslutade hösten 2016

De förändringar i arbetsordningen som togs av förtroenderådet hösten 2016 ligger kvar oförändrat. Endast konsekvensändringar har gjorts i och med att förslaget om att medlemsomröstning inte längre ska vara obligatoriskt.

- Länsnivån benämns landsting

I Sverige finns både landsting och regionkommuner men ser man till vad som står i lagstiftningen är valet till en regionkommun ändå ett landstingsval. Detta innebär formellt att när väljarna går till val i regionerna Västra Götaland eller Skåne så är det ledamöter till landstinget man utser. I dokumenten används därför konsekvent ordet landsting när det handlar om val till länsnivån.

- Partistämmans storlek och ombudsfördelning

Partistämman består av ett ombud per krets (290) och ombud från distrikten (200) fördelade på medlemstal. Därtill ombuden från Partistyrelsen och syskonorganisationen. Partistämmans storlek har diskuterats under stadgerevisionen, bl.a. ur aspekten att röster höjts som anser att partistämman är för stor för att vara effektiv. Mot detta ska ställas att en stor partistämman ger möjlighet till delaktighet.

Partistyrelsen föreslår att dagens principer för ombudsfördelning behålls. Att varje krets har ett ombud är viktigt då kretsarna är den medlemsbärande delen av partiet. När det gäller distriktsombuden ser Partistyrelsen att de distrikt som också är kretsar (Gotland, Göteborg och Stockholms stad) missgynnats av nuvarande fördelningsmodell. Partistyrelsen föreslår därför att varje distrikt garanteras 10 ombud (idag 5 ombud), kretsombuden inräknade, och att detta sker inom ramen för de 200 distriktsombuden. Vidare föreslår Partistyrelsen att Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter får 5 ombud (idag 4).

- Alla motioner som ska till Partistämman ska passera distriktsstämman

Partistyrelsen föreslår en återgång till ordningen som innebär att alla motioner som ställs till partistämman först ska behandlas på en distriktsstämma. För motioner från syskonen får respektive förbundsstyrelse samma funktion. Detta skapar ett tydligt ”öra mot marken” då det yttrande som finns

från distriktsstämman ger Partistyrelsen vägledning i arbetet med motionsyttranden. Viktigt att notera är att distriktsstämman inte kan stoppa en motion. Även om distriktsstämman avslår motionen går den vidare till Partistämman. Förslaget innebär alltså inte en inskränkning av medlemmarnas motionsrätt – bara att motionens färdväg till partistämman förändras något.

- Rösträtt på kretsstämman

Alla medlemmar har rösträtt på sin kretsstämma. Den öppenhet och delaktighet som detta ger måste vägas mot möjligheten att skriva in nya medlemmar endast dagar innan mötet och den risk för kupper som detta medför. Partistyrelsen föreslår en viss skärpning av karenstiden vilket gör att man måste varit medlem 30 dagar innan det datum kretsstämmans kallelse skickas för att få rösträtt på stämman.

- Distrikt som också är kretsar

De distrikt som också är kretsar (Stockholms stad, Göteborg, Gotland) ges möjlighet att införa en modell med ombudsförfarande till krets-/distriktsstämman om man så själv beslutar. Stadgarna ger alla medlemmar rösträtt på kretsstämman, och med gällande stadgar innebär det att när en krets också är distrikt gäller detta även distriktsstämman. Om antalet medlemmar är stort kan det vara svårt att tillämpa en sådan ordning. Den möjlighet som nu införs omfattas av tydliga krav som regleras i stadgarna, och beslutet ägs av de berörda distrikten.

- Tydligare skrivning om god representativitet

Partistyrelsen vill framhålla att kommittén arbetat noggrant med en tydlig skrivning om hur Centerpartiet ska uppnå god representativitet avseende både interna och externa uppdrag inom Centerrörelsen. I detta arbete har syskonorganisationen varit särskilt delaktiga.

- Medlemsinitiativ tas bort på krets och distriktsnivå

Medlemsinitiativen har uppfattats som en formellt krånglig väg för påverkan gentemot den lokala och regionala nivån, dvs. i kretsar och distrikt. Dessutom är behovet av att kunna komma med förslag mellan stämmorna inte alls lika stort då man har stämma varje år. På nationell nivå behålls medlemsinitiativen i oförändrad form.

- Regionkommuner som innehåller flera Centerdistrikt

Stadgeförslaget förbereder för möjligheten att det bildas fler regioner som innehåller flera distrikt. I dagsläget finns endast en regionkommun som innehåller flera Centerpartidistrikt: Västra Götaland. Det förslag som nu läggs utgår från den modell man idag arbetar efter i Västra Götaland där "Väststyret" utgör Centerpartiets organ för samordning av de partidistrikt som ingår i Västra Götaland. Nu ges den arbetsmodellen en tydlig koppling gentemot Centerpartiets stadgar.

Förslag till Stadgar 2017

Partistyrelsens förslag	Gällande stadgar. Grön text härrör från arbetsordning som nu föreslås ingå i stadgan.
Förslag 2017	Gällande stadgar
§1 Grundidé Alla människors lika värde och rättigheter är grunden för Centerpartiets politik. Vi tror på varje människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid. Ansvar för varandra och för naturens ekosystem ska vara vägledande när samhället formas.	§1 Grundidé Alla människors lika värde och rättigheter är grunden för Centerpartiets politik. Var och en ska kunna växa som människa och ha möjlighet att förverkliga sina drömmar. Ansvar för varandra och för naturens ekosystem ska vara vägledande när samhället formas.
§2 Syfte Centerpartiet är ett politiskt parti och en öppen folkrörelse som inom sin organisation samlar och engagerar människor som tillsammans vill arbeta för en samhällsutveckling i enlighet med de värderingar och slutsatser som finns i Centerpartiets idéprogram.	§2 Syfte Centerpartiet är en folkrörelse som inom sin organisation samlar och engagerar människor som tillsammans vill arbeta för en politisk utveckling i enlighet med de riktlinjer och grundsatser som anges i partiets program.
§3 Organisation Mom. 1 Centerrörelsen Centerrörelsen består av Centerpartiet samt syskonorganisationerna Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter. De tre sistnämnda är alla fristående juridiska personer med egna av respektive förbund fastställda stadgar.	§4 Obligatoriska organisationsformer Mom. 3 Syskonorganisationer Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter utgör fristående organisationer med egna, av respektive förbund, fastställda stadgar.
Mom. 2 Tre organisationsled Centerpartiet har tre organisationsled - krets, distrikt och riksorganisation - som var för sig är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar. Kretsarna är sammanslutna i distrikt.	Mom. 1 Tre organisationsled Centerpartiet har tre organisationsled - krets, distrikt och riksorganisation - som var för sig är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar. Kretsarna är sammanslutna i distrikt. Krets och distrikt bedriver verksamhet i enlighet med stadgarna inom det geografiska område man ansvarar för.
Mom. 3 Frivilliga organisationsformer Utöver vad som anges i § 3 mom. 2 finns frivilliga organisationsformer.	§5 Frivilliga organisationsformer Medlemmar i Centerpartiet kan välja att organisera sig i avdelningar som egen juridisk person eller att samverka på annat sätt lokalt, regionalt eller nationellt, t.ex. i nätverk i enlighet med vad som anges i § 28.

Medlemmar i Centerpartiet kan organisera sig avdelningar eller nätverk i enlighet med vad som anges i dessa stadgar (§ 29 och § 30). Om Centerpartiet har flera distrikt inom ett och samma landsting kan dessa genom beslut på respektive distriktsstämma välja att formalisera samarbetet i en regionorganisation (§ 27). Distrikt som tillika är krets (§ 14 mom. 2) kan efter beslut på distriktsstämman införa distriktsavdelningar.	
Mom. 4 Räkenskaper och revision Kalenderår är verksamhets- och räkenskapsår inom Centerpartiet. Varje krets och distrikt är liksom Riksorganisationen en egen juridisk person med eget ekonomiskt ansvar.	Mom. 2 Kalenderår Kalenderår är verksamhets- och räkenskapsår inom Centerpartiet.
§4 Medlemskap Mom. 1 Medlemskapets giltighet Var och en som delar Centerpartiets värderingar kan bli medlem genom att årligen betala den medlemsavgift som partistämman fastställt. Medlemskapet är individuellt och innebär ett aktivt ställningstagande för Centerpartiets grundidé och syfte. Medlemskapet gäller kalenderår. Den som betalar sin medlemsavgift under årets sista kvartal räknas även som medlem för kommande kalenderår. Medlem kan avsluta sitt medlemskap i förtid genom att meddela detta till Centerpartiets riksorganisation. Den som är medlem i annat parti i Sverige kan inte samtidigt vara medlem i Centerpartiet.	§3 Medlemskap Mom. 1 Medlemskap Var och en som delar Centerpartiets värderingar kan bli medlem genom att årligen betala den medlemsavgift som partistämman fastställt. Medlemskapet är individuellt och innebär ett ställningstagande för Centerpartiets grundidé och syfte. Medlemskapet gäller kalenderår. Den som betalar sin medlemsavgift under sista kvartalet räknas även som medlem för kommande kalenderår. Utträde Den som begär utträde ska omedelbart strykas ur medlemsregistret och snarast avlägsnas från intranät och e-postsystem samtidigt som prenumerationen på medlemstidningen avbrytas.
Mom. 2 Medlemsavgift och fördelning av densamma Partistämman fastställer medlemsavgiften samt beslutar hur den ska fördelas mellan kretsarna och riksorganisationen. Distriktsstämman beslutar om någon del av medlemsavgiften ska överföras från kretsen till distriktet. Om kretsen har avdelningar beslutar kretsstämman hur avgiften ska fördelas mellan kretsen och avdelningarna.	Mom. 2 Medlemsavgift Partistämman fastställer medlemsavgiften samt beslutar hur medlemsavgiften ska fördelas mellan kretsarna och riksorganisationen. Distriktsstämmorna beslutar om någon del av medlemsavgiften ska överföras från kretsen till distriktet. Fördelning av medlemsavgift Medlemsavgiften tillfaller kretsen.

Om beslut finns att subventionera medlemsavgiften för enskilda medlemmar ansvarar den som fattat beslutet för att medlemsavgiften betalas för de medlemmar som berörs.	Om kretsen har avdelningar beslutar kretsen hur avgiften ska fördelas mellan kretsen och avdelningarna. Beslut om att överföra någon del av medlemsavgiften från kretsen till distriktet tas av Distriktsstämman. Om beslut finns att subventionera medlemsavgiften för enskilda medlemmar (t.ex. hedersmedlemmar) ansvarar den som fattat beslutet för att medlemsavgiften betalas för de medlemmar som berörs.
Mom. 3 Medlemsrättigheter Alla medlemmar i Centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Medlemsrättigheterna utgår från den krets där medlemmen är folkbokförd om medlemmen inte själv valt något annat. Medlemmar bosatta i utlandet ska ange i vilken krets medlemskapet ska registreras. Varje medlem i Centerrörelsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt inom Centerpartiet på samtliga avdelningsmöten inom sin avdelning, samtliga kretsmöten inom sin krets, sitt distrikts distriktsstämma samt på partistämman.	Mom. 3 Medlemsrättigheter Alla medlemmar i Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller i Centerstudenter har samma demokratiska rättigheter inom Centerpartiet. Alla medlemmar tillhör en krets och kan efter eget intresse delta i verksamhet inom hela Centerpartiet. Varje medlem har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt på samtliga avdelningsmöten, kretsmöten, distriktsstämmor och partistämman inom Centerpartiet. Utlandssvenskar Den medlem som är bosatt i utlandet ska ange var i Sverige (i vilken krets) den vill registreras som medlem.
Mom. 4 Rösträtt Rösträtt på kretsens årsstämma och kretsens nomineringsstämma har de medlemmar i Centerrörelsen som är upptagna på mötets röstlängd. Röstlängden består av de medlemmar i Centerrörelsen som har sina medlemsrättigheter i kretsen och som löst medlemskap senast 30 dagar före det datum som kallelsen till mötet skickades. Vid ordinarie årsstämma har även den som var medlem den 31/12 föregående år rösträtt. Om en individ har flera medlemskap inom centerrörelsen har den ändå endast en röst.	Mom. 3 Medlemsrättigheter (forts.) Röstlängd till kretsens årsstämma och kretsens nomineringsstämma består av medlemmar inom Centerrörelsen upptagna i medlemsregistret den 31/12 året innan det aktuella mötet hålls samt nya medlemmar som betalat sin medlemsavgift senast vid det datum kallelsen till mötet skickas. I övrigt har alla medlemmar rösträtt på samtliga möten inom sin egen krets och eventuella avdelning.
Mom. 5 Rösträtt i krets som också är distrikt Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område (se § 14) kan distriktsstämman beslutat att inför ett system med ombud till distriktsstämman. Rösträtten regleras då enligt det beslutet.	

Mom. 6 Motionsrätt¹ Alla medlemmar i Centerrörelsen har rätt att lämna motion till sin kretsstämma, sin distriktsstämma och till partistämman. Varje motion ställd till partistämman skall behandlas av distriktsstämman. Motion till kretsstämman ska lämnas till kretsstyrelsen senast 31 januari. Kretsstyrelsen ska yttra sig över motionen innan den behandlas av stämman. Motion och yttrande ska finnas tillgängliga för alla medlemmar senast i åtta dagar före kretsstämman. Kretsstyrelsen ansvarar för att motioner som är lämnade till kretsen och som ska vidare till distrikts- och/eller partistämman skickas vidare i rätt tid. Motion till distriktsstämman och partistämman ska lämnas till distriktsstyrelsen senast den sista februari. Distriktsstyrelsen yttrar sig över motionen innan den behandlas av stämman. Motion och yttrande ska finnas tillgängliga för valda ombud senast åtta dagar före distriktsstämman. Distriktsstyrelsen ansvarar för att motioner som är lämnade till distriktet och som ska vidare till partistämman skickas vidare i rätt tid. Motion till partistämman ska behandlas på distriktsstämman och lämnas in till distriktsstyrelsen. Distriktsstyrelsen ansvarar för att sända motionen vidare till riksorganisationen senast den sista april. Distriktsstyrelsens yttranden över motionen och distriktsstämmans beslut ska vara riksorganisationen tillhanda senast den 15 maj. Medlem liksom organisatorisk enhet inom syskonorganisationerna kan välja att låta motion till partistämman behandlas via respektive förbund. Förbundsstyrelsen ansvarar för att sända motionen vidare till riksorganisationen senast den sista april. Förbundets yttrande över motionen ska vara riksorganisationen	Medlemmar har två formella möjligheter att lägga förslag till organisationen: medlemsinitiativ och motion. Motioner Motioner kan ställas till kretsens årsstämma, till distriktsstämman eller till partistämman. Medlemmen väljer själv om motionen ska skickas direkt till det organisationsled där man önskar beslut eller om motionen på väg mot beslut först även ska behandlas av krets- och/eller distriktsstämma. Det ska tydligt framgå i motionen vilken nivå den är ställd till. Motion till kretsens årsstämma ska lämnas till kretsstyrelsen senast sista januari. Kretsstyrelsen ska yttra sig över motionen inför årsstämman. Motion och yttrande ska sändas ut till alla medlemmar tillsammans med kallelsen till årsstämman. Motion till distriktsstämman ska lämnas till distriktsstyrelsen senast den sista februari. Om medlemmen önskar att motionen först ska behandlas av kretsens årsstämma ska motionen lämnas till kretsstyrelsen senast sista januari - kretsstyrelsen ansvarar då för att motionen tillsammans med kretsens yttrande och beslut lämnas vidare till distriktet i rätt tid. Distriktsstyrelsen ska yttra sig över motionen inför distriktsstämman. Motion och yttrande ska sändas ut till valda ombud tillsammans med kallelsen till distriktsstämman. Motion till partistämman ska lämnas till riksorganisationen senast den sista april. Om medlemmen önskar att motionen först ska behandlas av kretsens årsstämma och/eller distriktsstämman ska motionen lämnas till respektive styrelse enligt vad som anges ovan. Krets-/distriktsstyrelsen ansvarar då för att motionen tillsammans med yttrande och beslut lämnas vidare till riksorganisationen i rätt tid.
--	--

¹ Magnus Ek, CUF och Simon Palme, Centerstudenter reserverar sig till förmån för att §3 mom. 6 stycket som inleds med "Motion till partistämman..." ersätts med "Motion till partistämman lämnas till riksorganisationen senast den sista april."

tillhanda senast den 15 maj. Respektive syskonorganisation beslutar själv om processen för detta förfarande.	
Mom. 7 Medlemsinitiativ Medlemsinitiativ är medlemmarnas rättighet att lämna skriftliga förslag direkt till Partistyrelsen. Förslaget ska besvaras av Partistyrelsen inom tre månader och redovisas på kommande partistämma.	Medlemsinitiativ Medlemsinitiativ ska vara skriftligt. Politiska förslag ställs till kommunfullmäktigegruppen, landstings/regiongruppen eller till riksdagsgruppen beroende på vilken nivå förslaget avser. Medlemsinitiativ som rör organisatoriska frågor ställas till krets-, distrikts- eller partistyrrelse. Alla medlemmar ska via www.centerpartiet.se och i samband med kallelse till kretsens årsmöte få information om adresser dit medlemsinitiativ ska skickas. Medlemsinitiativ ska besvaras inom två månader efter att det inkommit, oavsett till vilken nivå de ställts. Medlemsinitiativ till fullmäktigegrupp ska redovisas på ett kretsmöte, medlemsinitiativ till landstings/regiongrupp ska redovisas på distriktsstämman och medlemsinitiativ till riksdagsgruppen skriftligt till partistämman. Redovisningen kan vara sammanfattande både vad gäller förslag och svar.
Mom. 8 Valbarhet och representation Jämlikhet, jämställdhet och mångfald är ledord när förtroendeuppdrag ska fördelas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna väljas till förtroendeuppdrag inom Centerpartiet och för att kunna representera Centerpartiet i offentliga uppdrag.	Mom. 4 Valbarhet och representation Medlemskapet är en förutsättning för att kunna väljas till förtroendeuppdrag inom Centerpartiet, och för att kunna representera Centerpartiet i offentliga uppdrag.
Mom. 9 Uteslutning Kretsstyrelse eller Distriktsstyrelse kan skriftligen begära hos Partistyrelsen att medlem som bryter mot stadgarna, motverkar partiets syfte eller på annat sätt allvarligt skadar Centerpartiet ska uteslutas. En begäran om uteslutning ska hanteras skyndsamt. Den som är föremål för uteslutning ska meddelas detta och ges möjlighet att själv yttra sig innan Partistyrelsen beslutar i frågan.	Mom. 5 Utträde och uteslutning Tidigare medlem som inte förnyat sitt medlemskap genom att betalat sin medlemsavgift senast den 30 juni det år avgiften avser är inte längre medlem i Centerpartiet. Medlem som önskar avsluta sitt medlemskap i förtid meddelar detta till Centerpartiet. Om det finns synnerliga skäl kan nytt medlemskap eller förnyelse av medlemskap prövas av kretsstyrelsen. Den som vägrats medlemskap ska av kretsstyrelsen få en skriftlig motivering och kan därefter begära att få frågan prövad hos partistyrrelsen.

Den som blir utesluten ska få ett skriftligt meddelande med motivering till uteslutningen. Beslutet ska även meddelas syskonorganisationernas riksorganisationer då den som är utesluten inte längre har de rättigheter som följer av medlemskap i Centerpartiet - även om personen fortfarande är medlem i Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter. Den som blivit utesluten kan ansöka hos Partistyrelsen om återinträde i Centerpartiet.	Medlem som bryter mot dessa stadgar, motverkar partiets syften eller på annat sätt allvarligt skadar Centerpartiet kan, efter hörande av kretsen och/eller distriktet, uteslutas av partistyrelsen. Skriftligt meddelande med motivering till uteslutningen ska översändas till berörd person. Den som blivit utesluten kan ansöka hos partistyrelsen om återinträde i Centerpartiet. Uteslutning Krets- och/eller distriktsstyrelse kan begära hos partistyrelsen att en medlem ska uteslutas. När en sådan begäran inkommer ska riksorganisationen omedelbart underrätta styrelsen i berörda avdelningar, kretsar och distrikt. Den som är föremål för uteslutning ska ges möjlighet att skriftligen kommentera detta inför partistyrelsens beslut. När beslut om uteslutning tagits ska riksorganisationen meddela beslutet till samtliga distrikt och till Centerkvinnornas, Centerpartiets Ungdomsförbunds och Centerstudenters riksorganisationer. Den som blivit utesluten ska få ett skriftlig meddelande om detta och snarast avlägsnas från intranät och e-postsystem och prenumeration på medlemstidningen avbryts. Hela ärendet ska behandlas skyndsamt. Den som är utesluten av partistyrelsen har inte längre de rättigheter som följer av medlemskap i Centerpartiet - även om denne fortfarande är medlem i Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter.
KRETS – CENTERPARTIET PÅ KOMMUNAL NIVÅ	KRETS – CENTERPARTIET PÅ KOMMUNAL NIVÅ
§5 Omfattning och uppgift Mom. 1 Omfattning En krets i Centerpartiet motsvarar en kommuns geografiska område och samlar medlemmar enligt § 4 mom. 3.	§6 Omfattning och uppgift Mom. 1 Omfattning En krets i Centerpartiet motsvarar en kommuns geografiska område. Samtliga personer som betalat medlemsavgift till Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter och som är bosatta inom kretsens geografiska område är medlemmar i kretsen. Om någon av syskonorganisationernas avdelningar/föreningar har ett verksamhetsområde som

	geografiskt omfattar flera kommuner, ska den enskilda medlemmen välja vilken av Centerpartiets kretsar som vederbörande vill utöva sina medlemsrättigheter i. Den som vill bli medlem i en annan krets än där man är bosatt ansöker om detta hos styrelsen i den krets man önskar tillhöra.
Mom. 2 Uppgift Kretsens uppgift är att • Vara ett forum för ömsesidig kontakt mellan partiets förtroendevalda kommunala representanter, medlemmarna och kommuninvånarna. • Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utforma den praktiska politiken i kommunen. • Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten. • Engagera människor som vill arbeta för en politisk utveckling i enlighet med Centerpartiets värderingar och program. • Värva, introducera och utbilda medlemmar samt erbjuda medlemmarna ett aktivt medlemskap t.ex. genom medlemsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras. • Ansvara för valarbetet inför de allmänna valen samt för nomineringsarbetet inför val av kommunfullmäktige	Mom. 2 Uppgift Kretsens uppgift är att • engagera människor som tillsammans vill arbeta för en politisk utveckling i enlighet med Centerpartiets värderingar och erbjuda dem politiska diskussioner kring frågor som rör kommun, landsting, region och riksdag. • regelbundet hålla kontakt med eventuella avdelningar och nätverk verksamma inom kretsens geografiska område • ansvara för nomineringsarbetet inför val av kommunfullmäktige • i dialog med medborgarna utforma politiken och stimulera den politiska debatten • utveckla den lokala partiorganisationen och demokratiarbetet • tillsammans med andra organisationsled ansvara för medlemsvärvning och medlemsvård • ansvara för att kretsens medlemmar har lika möjlighet att nyttja sina demokratiska rättigheter • och kandidera för uppdrag som representant för Centerpartiet, samt • ansvara för utbildning och valarbete Kretsen ansvarar för att varje ny medlem erbjuds introduktion till Centerpartiets politik och organisation samt för att erbjuda alla medlemmar ett aktivt medlemskap.
§6 Kretsstämma Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande Kretsstämman är kretsens högsta beslutande organ där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 4).	§7 Årsstämma och kretsmöte Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande Årsstämman är kretsens högsta beslutande organ, där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 3, Mom. 3).

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.	
Mom. 2 Kallelse, tid och plats Kretsstämman ska hållas före februari månads utgång. Minst åtta dagar före kretsstämman ska personlig kallelse sändas till alla medlemmar i kretsen. Kallelse ska innehålla tid, plats samt information om vilka ärenden som ska behandlas. I samband med kallelsen ska samtliga ärenden finnas tillgängliga för alla röstberättigade medlemmar.	Mom. 2 Tid och plats Kretsen ska hålla årsstämma före februari månads utgång. Övriga möten hålls när styrelsen så beslutar.
Mom. 3 Kretsmöte Kretsens styrelse ansvarar för att regelbundet bjuda in samtliga medlemmar till kretsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras.	Mom. 3 Kretsmöte Kretsens styrelse ansvarar för att regelbundet kalla samtliga medlemmar till kretsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras.
Mom. 4 Extra kretsstämma Extra kretsstämma ska hållas efter beslut i kretsstyrelsen, alternativt om revisorerna eller minst 1/3 av medlemmarna så begär. Vid sådan begäran ska kretsstyrelsen kalla till extra kretsstämma inom en månad från det att frågan väckts.	Mom. 4 Extra årsstämma Extra årsstämma kan inkallas av revisorerna eller om 1/3 av medlemmarna så kräver. Styrelsen ska då kalla till extra årsstämma inom en månad.
Mom. 5 Minoritetsbordläggning Vid kretsstämma och nomineringsstämma kan minoritetsbordläggning begäras. Den verkställs om minst en tredjedel av de röstberättigade på mötet så begär. Samtliga röstberättigade medlemmar ska då kallas till en ny kretsstämma tidigast åtta dagar efter bordläggningen och senast en månad efter densamma. Vid det mötet gäller samma röstlängd som vid det första mötet och mötet ska genomföras i sin helhet, dvs. från början av föredragningslistan.	Minoritetsbordläggning Vid pågående möte kan minoritetsbordläggning begäras. Detta sker om en tredjedel av de röstberättigade på mötet begär så. Samtliga medlemmar ska då kallas till en ny tidpunkt då mötet återupptas. Detta möte ska se tidigast åtta dagar efter bordläggningen. Mötet genomförs då i sin helhet, dvs. från början av föredragningslistan
§7 Val av ombud till distriktsstämman Kretsstämman utser ombud och ersättare till distriktsstämman. Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. Antalet ombud per krets fördelas i proportion till antalet medlemmar (individer) i kretsarnas medlemstal den 31/12 föregående år och fastställs av distriktsstyrelsen. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Varje krets garanteras minst två ombud.	§8 Val av ombud till distriktsstämman Kretsens årsstämma utser ombud och ersättare. Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. Antalet ombud per krets fördelas i proportion till antalet medlemmar (individer) i kretsarnas medlemstal den 31/12 föregående år och fastställs av distriktsstyrelsen. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Varje krets är dock garanterad minst två ombud.
§8 Val av ombud till partistämman	§9 Val av ombud till partistämman

Varje krets väljer ett ombud till partistämman samt ersättare för denne. Valet gäller för två år och innefattar eventuella extrastämmor. Kretsens ombud kan inte överlåtas till annan krets eller till distriktet.	Kretsens årsstämma väljer ett ombud och ersättare för denne.
§9 Kretsstyrelsen Mom. 1 Sammansättning Kretsstämman väljer en kretsstyrelse som består av ordförande och mins fyra ledamöter. Kretsstyrelsen utser själv eventuella funktionärer inom sig. Kretsstyrelsen är kretsens högsta beslutande organ mellan kretsstämmorna.	§10 Kretsstyrelsen Mom. 1 Sammansättning Kretsens årsstämma väljer en styrelse som består av ordförande och minst fyra ledamöter. Styrelsen är kretsens högsta beslutande organ mellan årsstämmorna. Styrelsen utser själv eventuella funktionärer inom sig.
Mom. 2 Uppgift Kretsstyrelsen leder kretsens arbete mellan kretsstämmorna och ansvarar för att de uppgifter kretsen har enligt §5 mom. 3 planeras och genomförs. Därutöver ska kretsstyrelsen även • Ansvara för kretsens verksamhetsplan och ekonomi • Regelbundet bjuda in samtliga medlemmar till kretsmöten. • Hålla regelbunden kontakt eventuella avdelningar och nätverk inom kretsen • Hålla regelbunden kontakt med kommunfullmäktigegruppen och distriktsstyrelsen. • Lämna in kretsens årsrapport till Riksorganisationen senast den 15 mars.	Mom. 2 Uppgift Kretsstyrelsen har främst till uppgift att • planlägga, leda och samordna kretsens verksamhet • hålla kontakt med avdelningar och nätverk verksamma inom kretsen • handha kretsens ekonomi • planlägga, leda och samordna valarbetet i kommunen i samband med allmänna val. • ansvara för utbildning av medlemmar • erbjuda människor arenor för politiskt engagemang Kretsstyrelsen ska efter årsstämman, dock senast den 15 mars, lämna kretsens årsrapport på det sätt som riksorganisationen har angett, vilket vanligen innebär att medlemsregistret då ska vara uppdaterat. Kretsstyrelsen ska leda kretsens verksamhet i enlighet med § 6. Därutöver ska styrelsen • Initiera en öppen debatt och ordna offentliga aktiviteter kring politiska frågor • Ansvara för kommunikation mellan partiets förtroendevalda, medlemmar och kommuninnevånare

	• Upprätthålla kontinuerlig kontakt med fullmäktigegrupp och i samråd med denna kalla till gemensamma överläggningar • Arbeta med kompetensutveckling, företrädesvis i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan
§10 Kandidatnominering till kommunfullmäktige Mom. 1 Ansvar och regler Kretsen är ansvarig för kandidatnominering inför val till kommunfullmäktige. Senast år före valåret beslutar kretsstämman om regler för nomineringsprocessen. Om kretsstämman inte beslutat annat gäller normalregler för nomineringsprocessen till kommunfullmäktige som återfinns i arbetsordningen.	§11 Kandidatnominering till kommunfullmäktige Mom. 1 Ansvar och regler Kretsen är ansvarig för kandidatnominering inför val till kommunfullmäktige. Kretsens årsstämma som hålls året före valår beslutar om regler för nomineringsprocessen. Distriktet är ansvarigt för att lämna in samtliga fastställda listor till ansvarig valmyndighet.
Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som enligt lag är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen. När valsedeln ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.	Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som är valbara enligt lag kan föreslås som kandidater till kommunfullmäktige. Bara medlemmar i Centerrörelsen kan väljas till förtroendeuppdrag Personer som inte är medlemmar kan delta i förnomineringen, men för att stå på en valsedel krävs att de är medlem i någon av Centerrörelsens organisationer. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan.
Mom. 3 Förnominering Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som kretsstämman beslutat om.	Mom. 3 Rådgivande medlemsomröstning Kandidater som accepterat att stå till förfogande ingår i kretsens rådgivande medlemsomröstning. Den rådgivande medlemsomröstningen förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med nomineringskommitténs förslag finnas tillgängligt för alla medlemmar i kretsen.
Mom. 4 Fastställande av valsedel Valsedel till kommunfullmäktige fastställs av kretsens nomineringsstämma. Rösträtten regleras i § 4 mom. 4. Kretsens fastställda valsedel sänds till distriktet tillsammans med protokoll från nomineringsstämman.	Mom. 4 Fastställande av valsedel Valsedel till kommunfullmäktige fastställs av kretsens nomineringsmöte, där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 3 Mom. 3). Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan.

	Kretsens fastställda valsedel sänds till distriktet tillsammans med protokoll från nomineringsmötet.
Mom. 5 Överklagan Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgarna eller de av kretsstämman fastställda reglerna kan överklaga beslutet till partistyrelsen senast tre veckor efter att protokollet är justerat. Vid anmälan ska Partistylelsen skyndsamt inhämta ett yttrande från kretsstyrelsen och därefter avge ett yttrande. Om partistylelsen finner att stadgar eller regelverk inte följts kan detta innebära att beslutet rivs upp och processen måste göra om. Detta ska framgå av partistylelsens beslut som ska översändas till kretsstyrelsen samt till berörd medlemmen.	Mom. 5 Överklagan Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och/eller arbetsordning kan överklaga nomineringsbeslutet till partistylelsen. Partistylelsen ska inhämta ett yttrande från kretsens styrelse och därefter avge ett yttrande om nomineringsprocessen har följt stadgar och/eller arbetsordning eller inte. Yttrandet tillsänds kretsstyrelsen samt den klagande medlemmen.
Mom. 6 Extra val Om kommunfullmäktige beslutar om extra val i kommunen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas. Om tiden ej medger detta äger kretsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Samråd före beslut ska ske med distriktet. Kretsstyrelsens beslut ska tillsändas alla medlemmar.	Mom. 6 Extra val Om kommunfullmäktige beslutar om extra val i kommunen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas. Om tiden ej medger detta äger kretsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Samråd före beslut ska ske med distriktet. Kretsstyrelsens beslut ska tillsändas alla medlemmar.
§ 11 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet Kretsens räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska efter årsskiftet snarast överlämnas till revisorerna för granskning. Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av kretsens räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas kretsstämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Kretsstämman beslutar i frågan.	§12 Räkenskaper och revision Mom. 1 Revision Kretsens räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas snarast till revisorerna för granskning. Mom. 2 Fråga om ansvarsfrihet Till kretsens årsstämma ska revisorerna inkomma med berättelse över föregående års förvaltning och räkenskaper samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.
§12 Upplösning, sammanslagning och delning Mom. 1 Upplösning En krets kan inte upplösas så länge fem medlemmar vill uppehålla kretsens.	§13 Upplösning, sammanslagning och delning Mom. 1 Upplösning Krets kan inte upplösas så länge fem medlemmar vill uppehålla kretsens. Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande årsstämmor, varav ett ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader

Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Om kretsen upplöses ska samtliga tillgångar och handlingar överlämnas till distriktet. Distriktsstyrelsen blir då ansvarig för medlemmar och verksamhet inom den kommun kretsen verkat i enlighet med vad som anges i dessa stadgar.	efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Upplöses kretsen ska dess tillgångar och handlingar överlämnas till distriktet.
Mom. 2 Sammanslagning Kretsar kan endast slås samman om kommuner slås samman. Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Vid sammanslagning av kretsar ska samtliga handlingar och tillgångar överföras till den nybildade kretsen.	Mom. 2 Sammanslagning Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande årsstämmor, varav ett ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Vid sammanslagning av kretsar behålls tillgångar och handlingar inom den nybildade kretsen.
Mom. 3 Delning Krets kan endast delas om kommunen delas. Beslut om delning ska fattas vid två på varandra följande kretsstämmor varav en ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Vid delning av krets fördelas tillgångar och handlingar mellan de nybildade kretsarna.	Mom. 3 Delning Krets kan endast delas om kommunen delas. Beslut om delning ska fattas vid två på varandra följande årsstämmor, varav ett ska vara ordinarie. Det andra mötet måste hållas minst tre månader efter det första. Distriktsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Vid delning av krets fördelas tillgångar och handlingar mellan de nybildade kretsarna.

DISTRIKT – CENTERPARTIET PÅ REGIONAL NIVÅ	DISTRIKT – CENTERPARTIET PÅ REGIONAL NIVÅ
§13 Omfattning och uppgift Mom.1 Omfattning Centerpartiets distrikt omfattar en eller flera riksdagsvalkretsars geografiska område och är en sammanslutning av alla Centerpartiets kretsar inom området.	§14 Omfattning och uppgift Mom.1 Omfattning Centerpartiets distrikt omfattar en eller flera riksdagsvalkretsars geografiska område och är en sammanslutning av alla Centerpartiets kretsar inom området. Om särskilda skäl föreligger kan en riksdagsvalkrets uppdelas i två eller flera distrikt.

Partistyrelsen fastställer distriktsindelning efter samråd med berörda distrikt.	Partistyrelsen fastställer distriktsindelning efter samråd med berörda distrikt, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund samt Centerstudenter.
Mom. 2 Distrikt som också är krets Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område ansvarar distriktet även för kretsens uppgifter. Distriktsstämman kan besluta att dela in distriktet i organisatoriska enheter, s.k. distriktsavdelningar, som ges namn som tydligt anger i vilken geografisk del av distriktet de verkar. Distriktsavdelningarna ska omfatta samtliga medlemmar, dvs. varje medlem ska ha sin hemvist i en sådan enhet. När distriktsstämman infört distriktsavdelningar kan även beslut tas om att införa ett system med ombud till kretsstämman tillika distriktsstämman. Distriktsavdelningarna utser då ombud till distriktsstämman enligt samma modell som när kretsarna normalt utser ombud till distriktsstämman. När ombud införs enligt ovan ska det totala antalet ombud beslutas av föregående års distriktsstämma. Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman. Varje individ ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på uddatalsmetoden. När ombudsförfarande införs har endast ombuden rösträtt på krets- tillika distriktsstämman, medan varje person med medlemsrättigheter inom kretsen har närvarorätt, yttranderätt och förslagsrätt. Distriktsstyrelsen kan delegera ansvaret för uppgifter som är stadgefästa för krets till distriktsavdelningarna. Rätten att utse kretsens ombud till partistämman och huvudansvaret för nomineringsarbetet inför val till kommunfullmäktige kan inte delegeras.	Mom. 2 Distrikt och krets i ett I de fall distriktets och kretsens geografiska område sammanfaller, utgör kretsen även distrikt och fullgör dess uppgifter. Om verksamhetsområdet för krets och distrikt sammanfaller utses styrelsen enligt § 17 och ansvarar då både för de uppgifter som ålagts krets och distrikt. Då krets och distrikt sammanfaller geografiskt kan distriktsstämman besluta att dela distriktet i organisatoriska enheter som ges namn som tydligt anger vilken del av kommunen de verkar inom. Distriktet behåller rätten att utse ett ombud (dvs. kretsombudet) till partistämman och har även kvar huvudansvaret för nomineringsarbetet inför val till kommunfullmäktige.
Mom. 3 Uppgift Distriktets uppgift är att • Vara ett forum för ömsesidig kontakt mellan partiets förtroendevalda landstingsrepresentanter, medlemmarna och invånarna.	Mom. 3 Uppgift Distriktets uppgift är att • nominera kandidater och fastställa listor över de nominerade till landstings-/regionfullmäktige i samråd med kretsarna • nominera kandidater och fastställa listor över de nominerade till riksdagen

• Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utforma den politiska inriktningen i distriktet i samråd med kretsarna och de förtroendevalda. • Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten. • Stödja kretsarnas arbete med att utbilda medlemmar. • I samråd med kretsarna genomför utbildningar för förtroendevalda. • Ansvara för valarbetet inför de allmänna valen samt för nomineringsarbetet inför val till landsting och riksdag.	• utforma politiken och stimulera den politiska debatten i distriktet och regionen • utveckla den regionala partiorganisationen och demokratiarbetet • ansvara för att alla distriktets medlemmar, oavsett medlemskap i Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter, ska ha lika möjligheter att nyttja sina demokratiska rättigheter och kandidera för uppdrag som representant för Centerpartiet • ansvara för utbildning och valarbete, samt • ansvara för kretsarnas uppgifter i kommuner som saknar kretsar
§14 Distriktsstämma och nomineringsstämma Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande Distriktsstämman är distriktets högsta beslutande organ, där varje medlem med medlemsrättigheter i distriktets kretsar har yttrande-, förslags- och motionsrätt. Rösträtt tillkommer kretsarnas valda ombud samt distriktsstyrelsen. Vid nomineringsstämma tillämpas distriktsstämmans regler för yttrande-, förslags- och rösträtt. Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.	§15 Distriktsstämma Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande Distriktsstämman är distriktets högsta beslutande organ, där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt. Rösträtt tillkommer kretsarnas valda ombud samt distriktsstyrelsen.
Mom. 2 Kallelse, tid och plats Distriktsstämma ska hållas senast den 30 april. Datum för distriktsstämma ska meddelas kretsarna senast två månader före stämman. Minst åtta dagar före distriktsstämma och nomineringsstämman ska personlig kallelse skickas till valda ombud. Kallelsen ska innehålla tid, plats samt information om vilka ärenden som ska behandlas. I samband med kallelsen ska samtliga ärenden finnas tillgängliga för ombuden. Distriktet beslutar själv hur övriga medlemmar ska informeras om stämman.	Mom. 2 Tid och plats Distriktsstämma ska hållas senast den 20 april. Kallelse till distriktsstämma och nomineringsstämma ska innehålla tid, plats samt ärenden och tillkännages minst två månader före stämman.
Mom. 3 Antal ombud	Mom. 3 Antal ombud

Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. Distriktsstyrelsen fastställer hur ombuden fördelas mellan kretsarna utifrån antalet medlemmar den 31/12 föregående år. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.	Antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. Distriktsstyrelsen fastställer fördelning av ombuden utifrån antalet medlemmar i kretsarna den 31/12 föregående år. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på jämkade uddatalsmetoden.
Mom. 4 Extra distriktsstämma Extra distriktsstämma ska hållas efter beslut i distriktsstyrelsen, alternativt om revisorerna eller minst 1/3 av kretsarna så begär. Om en sådan begäran sker ska distriktsstyrelsen kalla till extra distriktsstämma inom en månad från det att frågan väckts och den extra stämman hållas inom två månader.	Mom. 4 Extra distriktsstämma Extra distriktsstämma kan hållas enligt beslut av distriktsstyrelsen eller då minst 1/3 av kretsarna så begär.
§15 Val av ombud till förtroenderåd och partistämman Distriktet väljer det antal ombud som partistyrelsen fastställt samt ersättare för dessa. Valen gäller för två år och innefattar eventuella extrastämmor. Samtliga ombud från ett distrikt - utsedda av distriktsstämman och kretsstämmorna - utgör distriktets gemensamma delegation till partistämman. Distriktsstyrelsen ska samla ombuden inför partistämman för att gå igenom stämmohandlingarna	§16 Val av ombud till förtroenderåd och partistämman Mom. 1 Förtroenderåd Distriktsstämmorna utser sammanlagt 50 ombud till partiets förtroenderåd samt ersättare. Antalet ombud per distrikt fördelas i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 och fastställs av partistyrelsen. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på jämkade uddatalsmetoden. Varje distrikt är garanterat minst ett ombud. Mom. 2 Partistämman Distriktsstämmorna utser sammanlagt 200 ombud till partistämman, utöver de ombud som utses av kretsarna, samt ersättare. Varje distrikt är garanterat ett ombud. Från varje distrikt ska det sammanlagda antalet ombud, inklusive de ombud som utsetts av kretsarna, vara minst fem. Övriga ombud fördelas så att det sammanlagda antalet ombud per distrikt står i proportion, enligt jämkade uddatalsmetoden, till distriktens inrapporterade antal medlemmar den 31 december. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Ombudsfordelningen fastställs av partistyrelsen. Mom. 3 Distriktsdelegation

	Samtliga ombud från ett distrikt - utsedda av distriktsstämman och kretsarnas årsstämmor - utgör distriktets delegation till partistämman. Distriktsstyrelsen ska samla ombuden inför partistämman för att gå igenom stämmohandlingarna. Distriktens ansvar inför partistämman En viktig uppgift för distriktet i samband med partistämman är att samordna sina egna och kretsarnas partistämmoombud, så att ombuden reser på ekonomiskt och miljömässigt mest fördelaktiga sätt. Distriktet ska även samla ombuden inför partistämman för att förbereda ombuden inför stämman och diskutera gemensamma angelägenheter/förhållningssätt till de förslag som läggs fram för partistämman.
§16 Distriktsstyrelse Mom. 1 Sammansättning Distriktsstämman väljer en distriktsstyrelse som består av ordföranden, vice ordföranden och minst fem ledamöter. Distriktsstyrelsen utser själv eventuella funktionärer inom sig. Styrelsen är distriktets högsta beslutande organ mellan distriktsstämmorna.	§17 Distriktsstyrelse Mom. 1 Sammansättning Distriktsstyrelsen väljs av distriktsstämman och består av ordföranden och minst sex ledamöter. Styrelsen är distriktets högsta beslutande organ mellan distriktsstämmorna. Styrelsen utser själv ev. funktionärer inom sig.
Mom. 2 Uppgift Distriktsstyrelsen leder distriktets arbete mellan distriktsstämmorna och ansvarar för att de uppgifter distriktet har enligt §14 mom. 3 planeras och genomförs. Därutöver ska distriktsstyrelsen även • Ansvara för distriktets verksamhetsplan och ekonomi • Hålla regelbunden kontakt med samtliga kretsar inom distriktet • Hålla regelbunden kontakt med landstingsgruppen • Planlägga, leda och samordna valarbetet i distriktet i samband med allmänna val • Lämna in distriktets årsrapport till Riksorganisationen senast den 30 april	Mom. 2 Uppgift Distriktsstyrelsen har främst till uppgift att • planlägga, leda och samordna distriktets verksamhet • handha distriktets ekonomi • planlägga, leda och samordna valarbetet i distriktet och regionen i samband med allmänna val • vara kretsarna behjälpliga med råd och stöd I början av varje mandatperiod ska distriktet ta initiativ till samråd med kretsarna om hur de samlade ekonomiska resurserna ska användas under perioden och vilka avsättningar som ska göras till valfond. Distriktsstyrelsen ska efter distriktsstämman, dock senast den 30 april, lämna distriktets årsrapport på det sätt som

I början av varje mandatperiod samråda med kretsarna om hur distriktets samlade resurser ska användas under perioden och vilka avsättningar som ska göras till valfond.	riksorganisationen har angett, vilket vanligen innebär att medlemsregistret då ska vara uppdaterat. Distriktsstyrelsen ska leda distriktets verksamhet i enlighet med § 14. Därutöver ska styrelsen upprätthålla kontinuerlig kontakt med kretsarna och landstings/regionfullmäktige och i samråd med dessa kalla till gemensamma överläggningar.
Mom. 3 Ansvar om kretsstyrelse saknas Om en krets inom distriktet saknar styrelse, eller om kretsstämma inte genomförts i enlighet med stadgarna, ansvarar distriktsstyrelsen för kretsens uppgifter.	
§17 Kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag Mom. 1 Ansvar och regler Distriktet är ansvarigt för kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag. Distriktsstämman kan delegera ansvaret för kandidatnominering till landstingsfullmäktige till en eller flera kretsar. I fall där distriktet består av flera riksdagsvalkretsar kan även ansvaret för kandidatnominering till riksdag delegeras till en eller flera kretsar. Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk. Distriktsstämman beslutar senast året före valår om regler för nomineringsprocessen. Om distriktsstämman inte beslutat annat gäller normalregler för nomineringsprocessen till landstingsfullmäktige och riksdag som återfinns i arbetsordningen. Distriktet är ansvarigt för att lämna in samtliga inom distriktet fastställda listor till ansvarig valmyndighet.	§18 Kandidatnominering till landstings-/regionfullmäktige och riksdag Mom. 1 Ansvar och regler Distriktet är ansvarigt, i samråd med kretsarna, för kandidatnominering till landstings-/regionfullmäktige och riksdag. Distriktsstämman kan delegera ansvaret för kandidatnominering till landstings-/regionfullmäktige till en eller flera kretsar. I fall där distriktet består av flera riksdagsvalkretsar kan även ansvaret för kandidatnominering till riksdag delegeras till en eller flera kretsar. Distriktsstämman som hålls året före valår beslutar om regler för nomineringsprocessen. Distriktet är ansvarigt för att lämna in samtliga fastställda listor till ansvarig valmyndighet.
Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som enligt lag är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen.	Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som är valbara enligt lag kan föreslås som kandidat till landstings-/regionfullmäktige och riksdag.

När valsedelns ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen av den som kandiderar för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.	
Mom. 3 Förnominering Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som distriktsstämman beslutat om.	Mom. 3 Rådgivande medlemsomröstning De föreslagna kandidaterna som enligt lag är valbara och accepterat att stå till förfogande, ingår i distriktets rådgivande medlemsomröstning. Den rådgivande medlemsomröstningen förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen och nomineringskommitténs förslag ska finnas tillgängligt för alla medlemmar i distriktet.
Mom. 4 Fastställande av valsedel Valsedel till riksdag och landstingsfullmäktige fastställs av distriktets nomineringsstämma. Om det finns flera valkretsar inom ett och samma distrikt kan distriktsstämman besluta att delegera fastställandet av valsedlar till stämmor i delar av distriktet som innefattar de berörda kretsarna. Nomineringsstämman består av ordinarie distriktsstämmas valda ombud.	Mom. 4 Fastställande av valsedel Valsedel till riksdag och i förekommande fall till landstings-/regionfullmäktige fastställs av distriktets nomineringsstämma. Nomineringsstämman består av ordinarie distriktsstämmas valda ombud. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan.
Mom. 5 Överklagan Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och/eller det av distriktsstämman fastställda regelverket kan överklaga beslutet till partistyrelsen senast tre veckor efter att nomineringsstämmans protokoll justerats. Vid anmälan ska Partistyrelsen skyndsamt inhämta ett yttrande från distriktsstyrelsen och därefter avge ett yttrande. Om partistyrelsen finner att stadgar eller regelverk inte följts kan detta innebära att beslutet rivs upp och processen måste göra om. Detta ska framgå av partistyrelsens beslut som ska översändas till distriktsstyrelsen samt till berörd medlemmen.	Mom. 5 Överklagan Om medlem anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och arbetsordning, kan medlem överklaga nomineringsbeslutet till partistyrelsen, som behandlar överklagan och avger ett yttrande om nomineringsprocessen har följt stadgar och arbetsordning eller inte. Yttrandet tillsänds distriktsstyrelsen samt den klagande medlemmen.
Mom. 6 Extra val Om landstingsfullmäktige alternativt regeringen beslutar om extra val till landstingsfullmäktige eller riksdagen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas.	Mom. 6 Extra val Om landstings-, eller regionfullmäktige alternativt regeringen beslutar om extra val till landstings-/regionfullmäktige eller riksdagen ska i första hand ordinarie nomineringsförfarande användas.

Om tiden ej medger detta äger distriktsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Om valkretsindelningen innebär att flera distrikt berörs ska samråd ske mellan berörda. Distriktsstyrelsens beslut ska meddelas alla kretsar samt syskonorganisationerna.	Om tiden ej medger detta äger distriktsstyrelsen rätt att besluta om ett förenklat nomineringsförfarande. Om valkretsindelningen innebär att flera distrikt berörs ska samråd ske mellan berörda. Detta beslut ska tillsändas alla kretsar samt syskonorganisationerna.
§18 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet Distriktets räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska senast den 1 mars överlämnas till revisorerna för granskning. Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av distriktets räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas distriktsstämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Distriktsstämman beslutar i frågan.	§19 Räkenskaper och revision Mom. 1 Revision Distriktets räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas före den 1 mars till revisorerna för granskning. Mom. 2 Fråga om ansvarsfrihet Till distriktsstämman ska revisorerna inkomma med berättelse över föregående års förvaltning och räkenskaper samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.
§19 Upplösning, sammanslagning och förändring av distriktsgränser Mom. 1 Upplösning Ett distrikt kan inte upplösas så länge minst två kretsar vill uppehålla distriktet. Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor. Partistylelsen ska omedelbart underrättas efter det första beslutet. Om distrikt upplöses ska samtliga tillgångar och handlingar överlämnas till Partistylelsen som då blir ansvarig för verksamheten i enlighet med vad som anges i dessa stadgar.	§20 Upplösning och sammanslagning Mom. 1 Upplösning Distrikt kan inte upplösas så länge två kretsar vill uppehålla distriktet. Beslut om upplösning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor. Partistylelsen ska omedelbart underrättas efter första beslutet. Upplöses distrikt ska dess tillgångar och handlingar överlämnas till riksorganisationen.
Mom. 2 Sammanslagning Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor. Partistylelsen ska omedelbart underrättas efter första beslutet. Vid sammanslagning av distrikt behålls tillgångar och handlingar inom det nybildade distriktet.	Mom. 2 Sammanslagning Beslut om sammanslagning ska fattas vid två på varandra följande ordinarie distriktsstämmor. Partistylelsen ska omedelbart underrättas efter första beslutet. Vid sammanslagning av distrikt behålls tillgångar och handlingar inom det nybildade distriktet.
Mom. 3 Förändring av distriktsgränser Om en riksdagsvalkrets förändras påverkas även distriktets gränser. Berörda distriktsstyrelsen ska i dialog med Partistylelsen ta fram förslag till nya distriktsgränser. Partistylelsen fastställer distriktsindelning efter samråd med berörda distrikt.	

RIKSORGANISATIONEN - Centerpartiet på nationell nivå	RIKSORGANISATIONEN - Centerpartiet på nationell nivå
	När begreppet riksorganisationen används i stadgarna avses Centerpartiet på nationell nivå vilket inte ska sammanblandas med att riksorganisationen - RO - i dagligt tal ofta syftar på den nationella personalorganisationen.
§20 Omfattning och uppgift <i>Mom.1 Omfattning</i> Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar som är sammanslutna i distrikt. Riksorganisationen omfattar samtliga distrikt i landet.	§21 Omfattning och uppgift <i>Mom.1 Omfattning</i> Centerpartiets riksorganisation består av enskilda medlemmar organiserade i kretsar som är sammanslutna i distrikt. Riksorganisationen omfattar samtliga distrikt i landet.
<i>Mom. 2 Uppgift</i> Riksorganisationens uppgift är att • Utifrån Centerpartiets idéprogram och partistämmans beslut utveckla Centerpartiets politik och organisation • Kommunicera Centerpartiets politik och delta i den politiska debatten. • Utveckla och stödja Centerpartiets organisation • Ansvara för utbildning av förtroendevalda och medlemmar, samt • Nominera kandidater och fastställa listor över nominerade till Europaparlamentsvalet. • Nominera kandidater och fastställa nationell valsedel till riksdagsvalet.	<i>Mom. 2 Uppgift</i> Riksorganisationens uppgift är att • utforma Centerpartiets politik • utforma Centerpartiets organisation • ansvara för att alla partiets medlemmar, oavsett medlemskap i Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund eller Centerstudenter, ska ha lika möjligheter att nyttja sina demokratiska rättigheter och kandidera för uppdrag som representant för Centerpartiet • ansvara för utbildning av förtroendevalda och medlemmar, samt • nominera kandidater och fastställa listor över nominerade till Europaparlamentsvalet.
§21 Partistämma <i>Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande</i> Partistämman är Centerpartiets högsta beslutande organ där varje medlem i Centerrörelsen har yttrande-, förslags- och motionsrätt. Rösträtt har de ombud som i enlighet med stadgarna är valda av kretsar och distrikt, är utsedda av syskonorganisationerna samt Partistyrelsens stämموvalda ledamöter.	§22 Partistämma <i>Mom. 1 Roll, påverkan och inflytande</i> Partistämman är Centerpartiets högsta beslutande organ, där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt. Rösträtt har kretsarnas ombud, valda enligt § 9, distriktens ombud, valda enligt § 16 Mom. 2, fyra ombud vardera för Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter samt partistyrelsen.

Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning.	
Mom. 2 Kallelse, tid och plats Partistämman hålls udda år före september månads utgång på tid och plats som fastställs av partistyrelsen. Tid och plats för partistämman ska meddelas kretsar och distrikt minst sex månader före partistämman. Personlig kallelse ska vara valda ombud tillhanda senast två månader före partistämman. Handlingarna bör vara tillgängliga för ombuden och alla medlemmar minst 20 dagar före stämman.	Mom. 2 Tid och plats Ordinarie partistämman hålls udda år före september månads utgång på tid och plats som fastställs av partistyrelsen. Kallelse Tid och plats för partistämman ska meddelas kretsarna och distriktet minst sex månader innan partistämman hålls. Meddelande om detta ska läggas ut på partiets intranät samt annonseras, minst trettio dagar före stämman, i medlemstidningen. Personlig kallelse ska vara valda ombud tillhanda senast tre veckor före partistämman. Handlingarna bör vara ombuden tillhanda och tillgängliga för alla medlemmar minst 20 dagar före stämman.
Mom. 3 Kretsarnas ombud Kretsarna väljer på sin kretsstämma ett ombud vardera samt ersättare till partistämman.	§ 9 Val av ombud till partistämman Kretsens årsstämma väljer ett ombud och ersättare för denne.
Mom. 4 Distriktens ombud Distriktsstämmorna utser sammanlagt 200 ombud samt ersättare till partistämman. Ombudsfordelningen fastställs av Partistyrelsen. Varje distrikt tilldelas minst ett ombud. Därefter fördelas övriga ombud i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 enligt uddatalsmetoden. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Från varje distrikt ska det sammanlagda antalet ombud, inklusive de ombud som utsetts av kretsarna, vara minst tio.	Mom. 2 Partistämman Distriktsstämmorna utser sammanlagt 200 ombud till partistämman, utöver de ombud som utses av kretsarna, samt ersättare. Varje distrikt är garanterat ett ombud. Från varje distrikt ska det sammanlagda antalet ombud, inklusive de ombud som utsetts av kretsarna, vara minst fem.
Mom. 5 Syskonorganisationernas ombud Syskonorganisationernas förbundsordförande är ombud på partistämman. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund respektive Centerstudenter själva fem ombud vardera till partistämman.	Rösträtt har kretsarnas ombud, valda enligt § 9, distriktens ombud, valda enligt § 16 Mom. 2, fyra ombud vardera för Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter samt partistyrelsen.
Mom. 6 Extra partistämman Extra partistämman kan hållas efter beslut i partistyrelsen eller förtroenderådet. Extra partistämman ska även hållas om revisorerna eller 1/3 av distriktet så begär. Om en sådan begäran sker ska partistyrelsen kalla till extra partistämman inom en månad från det att frågan väckts, och den extra stämman hållas inom tre månader.	Mom. 3 Extra partistämman Extra partistämman kan hållas efter beslut av partistyrelsen eller förtroenderådet.
§22 Förtroenderådet	§23 Förtroenderådet

Mom. 1 Roll Förtroenderådet är ett organ för strategiska överläggningar, samråd och beslut inom Centerrörelsen. Partistämman kan delegera beslut till förtroenderådet. Partistyrelsen kan lägga förslag till förtroenderådet.	Mom. 2 Ärenden Förtroenderådet är beslutande organ i de fall då frågor av partistämman eller partistyrelsen hänskjutits dit för avgörande och ett rådgivande organ i övriga frågor.
Mom. 2 Sammansättning Förtroenderådet består av partiordföranden samt femtio ombud valda av distrikten. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund Centerstudenter och Partistyrelsen vardera två ombud. Partistyrrelsens ledamöter samt Centerpartiets riksdagsledamöter har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Vid behandling av valärenden har valberedningens/nomineringskommitténs ledamöter närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. I övrigt regleras närvaro-, yttrande- och förslagsrätt i de debattregler som fastställs av förtroenderådet vid aktuellt möte.	Mom. 1 Ombud Förtroenderådet består av partiordföranden samt femtio ombud valda av distrikten. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter vardera två ombud. Partiordföranden är ordförande i förtroenderådet. Partistyrrelsens ledamöter har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Vid behandling av valärenden har valberedningens/nomineringskommitténs ledamöter närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Därutöver äger förtroenderådet rätt att tilldela närvaro-, yttrande- och förslagsrätt till personer förtroenderådet anser behöver det.
Mom. 3 Kallelse, tid och plats Förtroenderådet sammanträder efter kallelse från Partistyrelsen eller om minst 1/3 av förtroenderådets ledamöter så begär. Kallelse ska sändas till ombuden minst tre veckor före mötet och innehålla information om tid, plats och ärenden. Handlingar ska finnas tillgängliga för ombuden senast åtta dagar innan förtroenderådet sammanträder.	Mom. 3 Kallelse Förtroenderådet kallas till sammanträde då partistyrelsen finner det nödvändigt eller då minst 1/3 av förtroenderådets ledamöter så begär
Mom. 4 Distriktens ombud Distriktsstämmorna utser sammanlagt 50 ombud samt ersättare till förtroenderådet. Varje distrikt tilldelas ett ombud. Därefter fördelas övriga ombud i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 enligt uddatalsmetoden. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Ombudsfordelningen fastställs av Partistyrelsen.	Mom. 1 Förtroenderåd Distriktsstämmorna utser sammanlagt 50 ombud till partiets förtroenderåd samt ersättare. Antalet ombud per distrikt fördelas i proportion till inrapporterat antal medlemmar den 31/12 och fastställs av partistyrelsen. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap. Fördelningen baseras på jämkade uddatalsmetoden. Varje distrikt är garanterat minst ett ombud.
§23 Partistyrelsen Mom. 1 Sammansättning	§24 Partistyrelsen Mom. 1 Sammansättning

Partistämman väljer en Partistyrrelse som består av partiordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande samt nio till tretton ledamöter. Därutöver utser Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund respektive Centerstudenter varsin partistyrrelseledamot som företrädar sina förbund. Partistyrrelsen utser eventuella funktionärer inom sig. Partistyrrelsen är Centerpartiets högsta beslutande organ mellan partistämmorna.	Partistyrrelsen, partiordförande och vice ordföranden väljs av partistämman enligt arbetsordningen. Partistyrrelsen består förutom partiordförande och 1:e samt 2:e vice ordförande av nio till tretton ledamöter samt en ledamot från vardera Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter.
Mom. 2 Uppgift Partistyrrelsen leder Centerpartiets arbete mellan partistämmorna och ansvarar för de uppgifter Riksorganisationen har i enlighet med § 21 planeras och genomförs. Därutöver ska Partistyrrelsen även • Ansvara för Riksorganisationens verksamhetsplan och ekonomi • Ansvara för Riksorganisationens personalorganisation • Hålla regelbunden kontakt med Riksdagsgruppen • Hålla regelbunden kontakt med distrikt och kretsar • planlägga, leda och samordna europaparlamentsvalet samt riksdagsvalet på nationell nivå • Arbeta fram politiska program för beslut till partistämman • Ta fram förslag till valmanifest och valprogram inför allmänna val och inför val till Europaparlamentet. Besluta om Riktlinjer som stöd för kretsarnas och distriktens arbete.	Mom. 2 Uppgift Partistyrrelsens har främst till uppgift att • planlägga, leda och samordna partiets verksamhet • handha riksorganisationens ekonomi • planlägga, leda och samordna europaparlamentsvalet samt riksdagsvalet på nationell nivå • vara kretsar och distrikt behjälpliga med råd och stöd Adjungering av personalrepresentant Partistyrrelsen ska adjungera personalrepresentant, som personalen själv utser. Riksdagsvalet Partistyrrelsens har i uppgift att planlägga, leda och samordna riksdagsvalet på nationell nivå. Senast året före valår ska Partistyrrelsen besluta om rekommendationer för riksdagsvalet som distrikten kan förhålla sig till i sitt planeringsarbete. Partistyrrelsen ansvarar för att ta fram förslag till politiska dokument (valmanifest, valprogram etc.) och förelägga dem för beslut antingen till ett förtroenderåd eller till en partistämma.
§ 24 Verkställande utskottet Partistämman väljer ett verkställande utskott som består av partiordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande samt två ledamöter.	§ 25 Val av verkställande utskott Partistämman väljer ett verkställande utskott bestående av partiordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande samt två ledamöter.
§25 Nominering av kandidater till Europaparlamentsval Mom. 1 Ansvar och regler	§26 Nominering av kandidater till europaparlamentsval Mom. 1 Ansvar och regler Riksorganisationen är ansvarig för kandidatnominering inför val till Europaparlamentet.

Riksorganisationen är ansvarig för kandidatnominering inför val till Europaparlamentet.	Partistämman beslutar om regler för nomineringsprocessen.
Förtroenderådet beslutar om regler för nomineringsprocessen.	
Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som enligt lag är valbara kan föreslås som kandidat till Europaparlamentet. När valsekeln ska fastställas krävs medlemskap i Centerrörelsen av den som kandiderar för att personen ska kunna väljas. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet.	Mom. 2 Nomineringsbara Alla medborgare som är valbara enligt lag kan föreslås som kandidat till Europaparlamentet.
Mom. 3 Förnominering till Europaparlamentet Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsekel. Förnominering görs i enlighet med de regler och inom den tid som förtroenderådet beslutat om.	Mom. 3 Rådgivande medlemsomröstning De föreslagna kandidaterna som enligt lag är valbara och accepterat att stå till förfogande, ingår i riksorganisationens rådgivande medlemsomröstning. Den rådgivande medlemsomröstningen förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen och nomineringskommitténs förslag ska finnas tillgängligt för alla medlemmar.
Mom. 4 Fastställande av valsekel Valsekel till Europaparlamentsvalet fastställs av förtroenderådet eller partistämman.	Mom. 4 Fastställande av valsekel Valsekel till Europaparlamentsvalet fastställs av förtroenderådet eller partistämman. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan.
Mom. 5 Överklagan Medlem som anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och/eller det fastställda regelverket kan överklaga beslutet till Partistyrelsen innan valsekel fastställts. Partistyrelsen bereder överklagan och lägger fram ett förslag till beslut till det organ (partistämman eller förtroenderåd) där valsekeln ska fastställas. Överklagan behandlas innan valsekeln fastställs.	Mom. 5 Överklagan Om medlem anser att nomineringsprocessen inte har följt stadgar och arbetsordning, kan medlem överklaga nomineringsbeslutet till förtroenderådet som behandlar överklagan och avger ett yttrande om nomineringsprocessen har följt stadgar och arbetsordning eller inte. Yttrandet tillsänds den klagande medlemmen.
Mom. 6 Extra val Vid beslut om extraval till riksdagen ska partistyrelsen besluta om rekommendationer gällande nomineringsarbetet.	

Partistyrelsens beslut ska meddelas samtliga kretsar och distrikt samt syskonorganisationerna.	
§26 Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet Riksorganisationens räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska senast den sista mars överlämnas till revisorerna för granskning. Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av Riksorganisationens räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas partistämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Partistämman beslutar i frågan.	§27 Räkenskaper och revision Mom. 1 Revision Riksorganisationens räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas före den 1 april till revisorerna för granskning. Mom. 2 Fråga om ansvarsfrihet Till partistämman ska revisorerna inkomma med berättelse över föregående års ekonomiska förvaltning och räkenskaper samt till eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen. Mom. 3 Delgivning Partistyrelsens årsberättelse samt den ekonomiska redogörelsen ska tillsammans med revisionsberättelsen delges distrikten före maj månads utgång. År då ordinarie partistämma inte hålls ska partistyrelsens årsberättelse samt den ekonomiska redogörelsen tillsammans med revisionsberättelsen även delges förtroenderådet.

Frivilliga organisationsformer	Frivilliga organisationsformer
§ 27 Regionorganisation Om Centerpartiet har flera distrikt inom ett och samma landsting kan dessa genom beslut på respektive distriktsstämma välja att formalisera samarbetet i en regionorganisation. Ansvar och befogenheter kan delegeras från distrikten till regionorganisationen genom beslut på respektive distriktsstämma. Distriktsstyrelserna ansvarar för att i samråd lägga fram ett sådant förslag. I arbetsordningen finns normalregler för regionorganisation vilka kan antas i sin helhet eller fungera som underlag för distriktsstyrelsernas arbete.	
§28 Avdelningar Mom. 1. Omfattning En avdelning i Centerpartiet motsvara en definierad del av en kommuns geografiska område, t.ex. en kommundel, en valkrets eller en församling. Detta område bestäms i dialog	§28 Avdelningar och nätverk Avdelningar Mom. 1, Medlemskap Medlemmar kan sluta sig samman i avdelningar. Den som önskar vara medlem i en avdelning anmäler detta till

med kretsstyrelsen. Det kan inte finnas flera avdelningar inom samma geografiska område.	avdelningen. Medlemskapet upphör när medlemmen begär utträde eller blir utesluten enligt § 3 Mom. 5.
Mom. 2. Organisation Avdelningen samlar samtliga medlemmar inom det bestämda geografiska området.	Mom. 2, Organisation Avdelningar samlar medlemmar geografiskt.
Mom. 3. Ansvar och befogenheter Avdelningen är en egen juridisk person. Avdelningen ska årligen lämna en rapport över verksamheten till kretsen. Årsmötet väljer en avdelningsstyrelse som består av minst tre personer.	Avdelning En avdelning är en permanent grupp av medlemmar och utgör en självständig juridisk person. Därför ska avdelningen årligen lämna rapport över verksamhet, ekonomi, medlemmar och styrelse till kretsen.
Mom. 4 Möten och verksamhet Årsmötet är avdelningens högsta beslutande organ där varje medlem har yttrande-, förslags- och motionsrätt samt rösträtt i enlighet med dessa stadgar (§ 4). Riksorganisationen tillhandahåller förslag till dagordning. Avdelningen beslutar själv om sin verksamhet och övrig mötesfrekvens.	Mom. 3, Sammanträden Avdelningen håller årsmöte i enlighet med arbetsordningen. Årsmötet väljer en styrelse bestående av minst tre personer. Övriga sammanträden hålls så ofta styrelsen finner det lämpligt eller då minst tre medlemmar så önskar.
Mom. 5 Räkenskaper och revision Avdelningens räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas snarast till revisorerna för granskning. Till årsmötet ska revisorerna inkomma med revisionsberättelse samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.	Mom. 4, Räkenskaper och revision Avdelningens räkenskaper avslutas för kalenderår och överlämnas snarast till revisorerna för granskning. Till årsmötet ska revisorerna inkomma med revisionsberättelse samt till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.
Mom. 6 Upplösning och sammanslagning Beslut om upplösning av avdelning ska fattas vid två på varandra följande möten, varav ett ska vara årsmöte. Om tre medlemmar är emot upplösning kan avdelningen ej upplösas. Kretsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Upplöses avdelning ska dess tillgångar och handlingar överlämnas till kretsen. Vid sammanslagning av avdelningar behåller den nybildade avdelningen tillgångar och handlingar.	Mom. 5, Upplösning och sammanslagning Beslut om upplösning av avdelning ska fattas vid två på varandra följande möten, varav ett ska vara årsmöte. Om tre medlemmar är emot upplösning kan avdelningen ej upplösas. Distriktsstyrelsen och kretsstyrelsen ska omedelbart underrättas efter första mötets beslut. Upplöses avdelning ska dess tillgångar och handlingar överlämnas till kretsen. Vid sammanslagning av avdelningar behålls däremot tillgångar och handlingar inom den nybildade avdelningen.
§ 29 Nätverk Mom. 1 Omfattning	Nätverk

Nätverk består av medlemmar i Centerrörelsen med gemensamt intresse i en fråga eller i ett tema. Mom. 2 Organisation Nätverket organiserar sig självt på ett sätt som gagnar verksamheten inom ramen för Centerpartiets stadgar. Mom. 3 Ansvar och befogenheter Nätverk som önskar företräda Centerpartiet kan få ett sådant mandat från styrelsen på det organisationsled som nätverket verkar inom. Kretsstyrelsen ger lokala nätverk mandat, distriktsstyrelsen ger regionala nätverk mandat och Partistytelsen ger nationella nätverk mandat. När sådant mandat ges ska nätverket utse en styrgrupp och en kontaktperson gentemot aktuell styrelse. Nätverkets verksamhet ska årligen rapporteras till aktuell styrelse inför beslut om förnyat mandat. Mom. 4 Möten och verksamhet Nätverk beslutar själva om sina mötesformer och sin verksamhet inom ramen för Centerpartiets stadgar.	Nätverk består av medlemmar med gemensamt intresse i en fråga eller i ett tema. Om nätverket önskar företräda eller uttala sig å Centerpartiets vägnar, ges mandat från det organisationsled där nätverket verkar: kommunalt från kretsen, regionalt från distriktet och nationellt från riksorganisationen. Nätverk Medlemmar kan efter egen fri vilja och intresse sluta sig samman i nätverk. Dessa kan bildas inom ett geografiskt område, kring ett tema eller ett intresseområde. Lokala nätverk ska ha en kontaktperson, som meddelas till kretsens styrelse. Grupper och nätverk ska utforma sin verksamhet i samråd med kretsens styrelse. Regionala och nationella nätverk kan organiseras på motsvarande sätt i samråd med respektive distriktsstyrelse eller partistytelsen. Nätverket kan få mandat att företräda Centerpartiet av styrelsen på den nivå man verkar (lokala nätverk av kretsen, regionala nätverk av distriktet och nationella nätverk av partistytelsen) och kan därefter kalla sig "Centerpartiets nätverk i/för...".
--	--

Ändring samt tolkning av stadgan	Ändring samt tolkning av stadgan
§30 Ändring av stadgar Ändring av stadgarna görs genom ett beslut med 5/6 majoritet på en ordinarie partistämma eller genom beslut med enkel majoritet vid två på varandra följande ordinarie partistämmor.	§29 Ändring av stadgar Ändring av stadgar görs genom ett beslut med 5/6 majoritet en ordinarie partistämma, eller genom beslut med enkel majoritet vid två på varandra följande ordinarie partistämmor.
§31 Ändring av arbetsordningen Ändring av arbetsordningen görs med enkel majoritet på förtroenderåd eller partistämma.	Ändring av arbetsordningen görs med enkel majoritet av närvarande ombud på förtroenderådet eller partistämma.
§32 Tolkning av stadgar samt avvikelse från stadgarna Mom. 1 Tolkning av stadgarna Medlem, nätverk, avdelning, krets eller distrikt som anser att stadgarna inte följts kan rapportera detta till partistyrelsen. Incidenten ska ha inträffat senast ett år innan den anmälts. Partistyrelsen meddelar efter granskning avgörande i frågan. Mom. 2 Avvikelse från stadgarna Partistyrelsen äger vid misstanke rätten att utreda om medlem, nätverk, avdelning, krets eller distrikt avvikit från stadgarna och meddela avgörande i frågan.	§30 Tolkning av stadgar samt avvikelse från stadgarna Vid misstanke om att en medlem, avdelning, krets eller distrikt gjort sig skyldig till avvikelse från stadgarna äger partistyrelsen rätt att utreda frågan och meddela avgörande i densamma. Om medlem, avdelning, krets eller distrikt anser att stadgarna inte följts kan detta rapporteras till partistyrelsen inom ett år. Partistyrelsen meddelar avgörande i frågan.

Förslag till Arbetsordning 2017

Förord

Arbetsordningen innehåller rekommendationer baserat på praxis och hur organisationen normalt arbetar. Den är ett komplement till stadgarna som ska ge organisationen vägledning i sitt praktiska arbete. Det är möjligt att förfara på annat sätt under förutsättning att det är förenligt med stadgarna och att beslutet är transparent för medlemmarna.

Partistyrelsens förslag 2017	Motsvarande texter i gällande arbetsordning.
Styrelsearbetet	
Beslutsför styrelse En styrelse är beslutsför när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Styrelsernas rätt att adjungera Samtliga styrelser som omnämns i stadgarna har rätt att adjungera de personer de finner lämpliga.	Styrelsernas rätt att adjungera Krets-, distrikts- och partistyreelse äger rätt att adjungera de personer de finner lämpliga. Partistyrelsen ska adjungera personalrepresentant, som personalen själv utser.
Möten och stämmor	
Kallelser Kallelse till stadgefästa sammanträden och möten ska normalt sändas senast åtta dagar före mötet om inget annat anges i stadgarna.	Kallelse Kallelse till kretsens årsstämma och nomineringsstämma ska innehålla tid, plats samt ärenden och nå alla medlemmar minst åtta dagar före mötet. Kallelsen ska vara personlig och kan ske genom brev, e-post eller SMS. Handlingar till mötet ska vara tillgängliga för alla medlemmar senast åtta dagar före mötet. Kretsen beslutar själv hur kallelse till övriga möten och sammanträde ska ske. Kallelser ska innehålla tid, plats samt ärenden. Kallelse kan ske genom brev, e-post eller SMS. Handlingar till mötet ska vara tillgängliga för alla medlemmar senast åtta dagar före mötet. Kretsen beslutar själv hur kallelse till övriga möten och sammanträde ska ske. Kallelse till distriktsstämma och nomineringsstämma ska innehålla tid, plats samt ärenden och tillkännages minst två månader före stämman. Distriktet beslutar själv hur medlemmar ska informeras om stämman. Handlingarna bör vara ombuden tillhanda och

Rösträtt och omröstning En person kan aldrig ha mer än en röst. Medlem som genom flera funktioner (t.ex. medlemskap i Centerpartiet och ungdomsförbundet eller flera förtroendeuppdrag som ger rösträtt) har endast en röst. Detta ska säkerställas när röstlängden upprättas. Röstlängden fastställs av det möte som ska fatta beslut. Endast personlig röstning är giltig och fysisk närvaro är en förutsättning för att medlem ska kunna delta i en omröstning. Undantag för detta kan göras vid styrelsemöten som sker via telefon eller webb. Röst via ombud kan inte läggas. Beslut fattas av de närvarande röstberättigade med enkel majoritet. Omröstning ska ske öppet, förutom personval som kan genomföras som sluten omröstning direkt - om någon så begär. Om votering begärs i personval genomförs alltid sluten omröstning. Om det blir oavgjort Om två förslag får lika många röster har röstberättigad mötesordförande utslagsröst. I annat fall avgör lotten. Detta gäller även vid personval. Mötespresidiets ansvar Mötespresidiet ska tydligt förklara vad omröstningen gäller, hur den ska gå till och försäkra sig om att de röstberättigade har uppfattat propositionsordningen.	tillgängliga för alla medlemmar minst åtta dagar före stämman. Tid och plats för partistämman ska meddelas kretsarna och distrikten minst sex månader innan partistämman hålls. Meddelande om detta ska läggas ut på partiets intranät samt annonseras, minst trettio dagar före stämman, i medlemstidningen. Personlig kallelse ska vara valda ombud tillhanda senast tre veckor före partistämman. Handlingarna bör vara ombuden tillhanda och tillgängliga för alla medlemmar minst 20 dagar före stämman. Vem får rösta? Principen en medlem - en röst gäller. Medlem som genom flera funktioner (t.ex. medlemskap i partiet och ungdomsförbundet eller flera förtroendeuppdrag som ger rösträtt) har endast en röst. Detta ska säkerställas när röstlängden upprättas. Röstlängden fastställs av det möte som ska fatta beslut. Röst via ombud kan inte läggas. Endast personlig röstning är giltig och fysisk närvaro är en förutsättning för att medlem ska kunna delta i en omröstning. Omröstning Beslut fattas av de närvarande röstberättigade med enkel majoritet. Omröstning ska ske öppet. Personval kan genomföras som sluten omröstning direkt - om någon så begär. Om votering begärs i personval genomförs alltid sluten omröstning. Om det blir oavgjort Om två förslag får lika många röster avgör lotten. Detta gäller även vid personval. Mötespresidiet ansvarar för att alla förstår vad omröstningen gäller. Mötespresidiet ska tydligt förklara vad omröstningen gäller, hur den ska gå till och försäkra sig om att de röstberättigade har uppfattat propositionsordningen.
--	--

Dagordningar	
Riksorganisationen ansvarar för att årligen ta fram förslag till dagordningar för de stämmor och årsmöten som anges i stadgarna. Förslaget kan kompletteras av respektive organisationsled.	
Dagordning för kretsstämma Kretsstämman ska behandla följande ärenden: 1. Mötet öppnas 2. Val av mötesfunktionärer 3. Godkännande av kallelse 4. Fastställande av röstlängd 5. Fastställande av föredragningslista 6. Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi 7. Revisorernas berättelse 8. Fastställande av balans- och resultaträkning 9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 10. Diskussion kring styrelsens verksamhetsplan och budget för kretsen 11. Ersättningsfrågor 12. Beslut om antal ledamöter i kretsstyrelsen 13. Val av ordförande 14. Val av övriga ledamöter i styrelsen 15. Val av ombud till distriktsstämman 16. Val av ombud till partistämman (det år då partistämman hålls) 17. Val av revisorer tillika granskare av partistöd samt revisorsersättare 18. Val av valberedning 19. Framställningar och förslag från kretsstyrelsen 20. Behandling av motioner 21. Rapporter 22. Vid mötet väckta frågor 23. Mötet avslutas Senast år före valår ska även följande punkter behandlas: • Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till kommunfullmäktige • Val av nomineringskommitté inför val till kommunfullmäktige.	Årsstämma och kretsmöte Ärenden Kretsens årsstämma ska behandla följande ärenden: 1. Val av mötesfunktionärer 2. Godkännande av kallelse 3. Fastställande av röstlängd 4. Fastställande av föredragningslista 5. Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi 6. Revisorernas berättelse 7. Fastställande av balans- och resultaträkning 8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 9. Diskussion kring styrelsens verksamhetsplan och budget för kretsen 10. Beslut om antal ledamöter i kretsstyrelsen 11. Val av ordförande 12. Val av övriga ledamöter i styrelsen 13. Val av ombud till distriktsstämman 14. Val av ombud till partistämman, det år då partistämman hålls. (Mandatperioden för ombuden är två år och innefattar således eventuell extrastämma.) 15. Val av revisorer samt revisorsersättare 16. Val av valberedning 17. Framställningar och förslag från kretsstyrelsen 18. Behandling av motioner 19. Redovisning av till kretsstyrelsen och KF-gruppen inkomna medlemsinitiativ 20. Vid mötet väckta frågor Ersättare Om ersättare väljs rekommenderas att de inte är personliga. År före valår Kretsens årsstämma som hålls året före valår ska dessutom behandla följande punkter: • Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till kommunfullmäktige

	Val av nomineringskommitté inför val till kommunfullmäktige.
Dagordning för distriktsstämma Distriktsstämman ska behandla följande ärenden: - Mötet öppnas - Val av mötesfunktionärer - Godkännande av kallelse - Upprop av ombud och fastställande av röstlängd - Fastställande av föredragningslista - Distriktsstyrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi - Landstingsgruppens verksamhetsberättelse - Revisorernas berättelse - Fastställande av balans- och resultaträkning - Fråga om ansvarsfrihet för distriktsstyrelsen - Information om distriktets verksamhetsplan och budget - Ersättningsfrågor - Beslut om antal ledamöter i distriktsstyrelse - Val av distriktsordförande - Val av vice distriktsordförande - Val av övriga ledamöter i distriktsstyrelsen - Val av ombud samt ersättare i förtroenderådet - Val av ombud samt ersättare till partistämman - Val av två revisorer samt ersättare - Val av valberedning - Framställningar och förslag från distriktsstyrelsen - Fastställande av antalet ombud vid kommande distriktsstämma - Behandling av motioner - Rapporter - Vid stämman väckta frågor - Mötet avslutas Senast år före valår ska även följande punkter behandlas: - Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till landsting och riksdag - Val av nomineringskommitté inför val till landsting och riksdag	Ärenden Distriktsstämman ska behandla följande ärenden: - Val av mötesfunktionärer - Godkännande av kallelse - Upprop av ombud och fastställande av röstlängd - Fastställande av föredragningslista - Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi - Revisorernas berättelse - Fastställande av balans- och resultaträkning - Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen - Beslut om antal ledamöter i distriktsstyrelse - Val av ordförande och vice ordförande - Val av övriga styrelseledamöter - Val av två revisorer samt revisorsersättare - Val av ledamöter samt ersättare i partiets förtroenderåd - Fastställande av antal ombud vid kommande distriktsstämma - Val av ombud samt ersättare att representera distriktet vid partistämman - Val av valberedning - Framställningar och förslag från distriktsstyrelsen - Behandling av motioner - Redovisning av till distriktsstyrelsen och landstings-/regionfullmäktigegruppen inkomna medlemsinitiativ - Vid stämman väckta frågor Ersättare Om ersättare väljs rekommenderas att de inte är personliga. År före valår Distriktsstämman som hålls året före valår ska dessutom behandla följande punkter: - Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till landsting/region och riksdag - Val av nomineringskommitté inför val till landsting/region och riksdag
Dagordning för partistämman Partistämman ska behandla följande ärenden: Mötet öppnas	Ärenden Partistämman ska behandla följande ärenden: Val av mötesfunktionärer

2. Val av mötesfunktionärer 3. Godkännande av kallelse 4. Upprop av ombud och fastställande av röstlängd 5. Fastställande av föredragningslista 6. Partistyrelsens berättelse över de gångna årens verksamhet och ekonomi 7. Riksdagsgruppens verksamhetsberättelse för de gångna åren 8. Revisorernas berättelse 9. Fastställande av balans- och resultaträkning 10. Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen 11. Ersättningsfrågor 12. Beslut om antalet ledamöter i partistyrelsen 13. Val av partiordförande för två år, vilken samtidigt är förtroenderådets, partistyrelsens och verkställande utskottets ordförande 14. Val av 1:e vice ordförande för två år 15. Val av 2:e vice ordförande för två år 16. Val av nio till tretton ledamöter i partistyrelsen för två år 17. Val av två ledamöter att under två år tillsammans med partiordföranden och vice ordföranden utgöra verkställande utskottet 18. Val av minst två revisorer samt revisorsersättare för två år 19. Val av valberedning 20. Framställningar och förslag från Partistyrelsens eller förtroenderåd 21. Behandling av motioner 22. Redovisning av inkomna medlemsinitiativ 23. Ekonomiska villkor för nästa partistämma 24. Rapporter 25. Vid stämman väckta frågor 26. Mötet avslutas Förtroenderådet ska samlas och senast år före val till Europaparlamentet behandla följande punkter: • Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till Europaparlamentet • Val av nomineringskommitté inför val till Europaparlamentet	2. Godkännande av kallelse 3. Upprop av ombud och fastställande av röstlängd 4. Fastställande av föredragningslista 5. Partistyrelsens berättelse över de gångna årens verksamhet och ekonomi 6. Riksdagsgruppens Verksamhetsberättelse för de gångna åren 7. Revisorernas berättelse 8. Fastställande av balans- och resultaträkning 9. Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen 10. Beslut om antalet ledamöter i partistyrelsen 11. Val av ordförande i partiet i två år, vilken samtidigt är förtroenderådets, partistyrelsens och verkställande utskottets ordförande 12. Val av två vice ordföranden 13. Val av nio till tretton ledamöter i partistyrelsen för två år 14. Val av två ledamöter att under två år tillsammans med partiordföranden och vice ordföranden utgöra verkställande utskottet 15. Val av minst två revisorer samt revisorsersättare för två år 16. Val av valberedning 17. Framställningar och förslag från partistyrelsen och förtroenderådet 18. Behandling av motioner 19. Redovisning av till partistyreelse och riksdagsgrupp inkomna medlemsinitiativ 20. Vid stämman väckta frågor Ersättare Om ersättare väljs rekommenderas att de inte är personliga. År före valår Partistämman som hålls närmast före år då val till Europaparlamentet äger rum ska dessutom behandla följande punkter: • Beslut om regler för nomineringsprocessen inför val till Europaparlamentet • Val av nomineringskommitté inför val till Europaparlamentet Ekonomiska villkor
--	---

	Riksorganisationen bekostar kost, logi och resor för valda ombud till förtroenderåd och partistämman, förutsatt att resa sker på det sätt som anvisas. Eventuellt arvode och andra kostnadsersättningar till ombud hanteras av respektive organisationsled, dvs. kretsen för kretsvalda ombud och distriktet för distriktsvalda ombud.
Dagordning för årsmöte i avdelning Avdelningen ska årligen hålla ett årsmöte där följande punkter avhandlas: 1. Mötet öppnas 2. Val av mötesfunktionärer 3. Godkännande av kallelse 4. Fastställande av röstlängd 5. Fastställande av föredragningslista 6. Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi 7. Revisorernas berättelse 8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 9. Fastställande av balansräkning 10. Diskussion kring styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget 11. Beslut om antal ledamöter i styrelsen 12. Val av ordförande 13. Val av övriga ledamöter i styrelsen 14. Information inför kretsstämman 15. Val av revisorer samt revisorsersättare 16. Val av valberedning 17. Framställningar och förslag från styrelsen 18. Behandling av motioner 19. Rapporter 20. Vid mötet väckta frågor 21. Mötet avslutas Valår ska även avdelningens valarbete diskuteras.	Sammanträden Avdelningen beslutar själv hur kallelse till möten och sammanträden ska ske. Avdelningar som har gemensam ekonomi ska hålla årsmöte. På årsmötet ska förslagsvis följande punkter behandlas: 1) Val av mötesfunktionärer 2) Godkännande av kallelse 3) Fastställande av röstlängd 4) Fastställande av föredragningslista 5) Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi 6) Revisorernas berättelse 7) Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 8) Fastställande av balansräkning 9) Diskussion kring styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget 10) Beslut om antal ledamöter i styrelsen 11) Val av ordförande 12) Val av övriga ledamöter i styrelsen 13) Information inför kretsstämman 14) Val av revisorer samt revisorsersättare 15) Val av valberedning 16) Framställningar och förslag från styrelsen 17) Behandling av motioner 18) Vid mötet väckta frågor. Valår ska även avdelningens valarbete diskuteras.
Valberedning och nominering	
Vid samtliga val ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Det gäller både vid fördelning av interna uppdrag (styrelser, ombud, valberedningar, nomineringskommittéer etc.) och vid beslut om valsedlar till allmänna val och fördelning av externa förtroendeuppdrag. Centerpartiet ska på alla nivåer ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare	Att fördela förtroendeuppdrag Vid samtliga val ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Det gäller både vid fördelning av interna uppdrag (styrelser, ombud, valberedningar, nomineringskommittéer etc.) och vid beslut om valsedlar till allmänna val och fördelning av externa förtroendeuppdrag.

som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas. Hänsyn ska även tas så att alla fyra delar av Centerrörelsen - Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter - ges god representativitet på alla nivåer, dvs. lokalt, regionalt och nationellt. Vid utformning av valsedlarna är det särskilt viktigt att värdera vilka listplaceringar som konkret innebär att en person är valbar. Valberedningen Valberedningen för obligatoriska organisationsled bör bestå av minst tre (3) ledamöter varav en ska utses som sammankallande. Distrikts- respektive kretsstyrelse ansvarar för att det finns förslag till nomineringskommitté, men kan delegera detta uppdrag till valberedningen. Valberedningen ska förbereda samtliga val som ska genomföras på stämman om inte uppdraget givits till annat organ, t.ex. nomineringskommittén. Valberedningens förslag ska finnas tillgängligt för alla medlemmar tillsammans med övrigt stämmomaterial.	Centerpartiet ska på alla nivåer ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att värdera när valsedlar utformas och val förrättas. Hänsyn ska även tas så att alla fyra delar av Centerrörelsen - Centerpartiet, Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter - ges god representativitet på alla nivåer, dvs. lokalt, regionalt och nationellt. Vid utformning av valsedlarna är det särskilt viktigt att värdera vilka listplaceringar som konkret innebär att en person är valbar. Valberedningen Valberedningen för obligatoriska organisationsled bör bestå av minst tre (3) ledamöter varav en ska utses som sammankallande. Valberedningen ska förbereda samtliga val som ska genomföras på stämman och sträva efter att god representativitet uppnås. Valberedningens förslag ska finnas tillgängligt för alla medlemmar tillsammans med övrigt stämmomaterial.
Kandidatnominering till kommunfullmäktige	§11 Kandidatnominering till kommunfullmäktige
<i>Processen inför ett val</i> Normalregler för nomineringsprocessen Kretsstyrelsen ansvarar för att ta fram ett förslag till regler för kretsens nomineringsprocess. Reglerna ska säkerställa att processen är förutsägbar så att alla medlemmar har möjlighet att förhålla sig till reglerna samt förstå hur nomineringsprocessen kommer att gå till. Normalregler för nomineringsprocess finns i bilaga A. Dessa kan användas i sin helhet eller som underlag för kretsstyrelsens förslag men om kretsens årsstämma inte beslutar något annat gäller normalreglerna. Kretsens årsstämma beslutar senast året före valår om regler för nomineringsprocessen.	Processen inför ett val Normalregler för nomineringsprocessen Kretsstyrelsen ansvarar för att ta fram ett förslag till regler för kretsens nomineringsprocess. Reglerna ska säkerställa att processen är förutsägbar så att alla medlemmar har möjlighet att förhålla sig till reglerna samt förstå hur nomineringsprocessen kommer att gå till. Normalregler för nomineringsprocess finns i bilaga A. Dessa kan användas i sin helhet eller som underlag för kretsstyrelsens förslag men om kretsens årsstämma inte beslutar något annat gäller normalreglerna. Kretsens årsstämma beslutar året före valår om regler för nomineringsprocessen.

Beslut om nomineringskommitté Kretsstyrelsen ansvarar för att lämna förslag på sammansättning av kretsens nomineringskommitté. Kretsstyrelsen kan delegera detta uppdrag till valberedningen. Kretsens årsstämma beslutar senast året före valår om vilka som ska ingå i kretsens nomineringskommitté samt om regler för nomineringsprocessen. Fastställande av valsedel/-sedlar Valsedel till kommunfullmäktige fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit alla kretsens medlemmar har kallats (medlemmar i Centerpartiet, Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter) och har rösträtt.	Beslut om nomineringskommitté Kretsstyrelsen ansvarar för att efter dialog med kommunfullmäktigegruppen lämna förslag på bemanning av kretsens nomineringskommitté. Kretsens årsstämma beslutar året före valår om vilka som ska ingå i kretsens nomineringskommitté samt om regler för nomineringsprocessen. Fastställande av valsedel/-sedlar Valsedel till kommunfullmäktige fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit alla kretsens medlemmar har kallats (medlemmar i Centerpartiet, Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter) och har rösträtt.
<i>Processen efter ett val till kommunfullmäktige</i>	Processen efter ett val
Gruppledare Om inget annat beslutats på kretsens ordinarie årsstämma eller nomineringsstämma fortsätter sittande gruppledare i den rollen tills det att ny gruppledare valts av den nya kommunfullmäktigegruppen (KF-gruppen). KF-gruppen KF-gruppen består normalt av Centerpartiets ordinarie ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, men den kan även omfatta Centerpartiets ledamöter i nämnder och styrelser. KF-gruppen bör upprätta en arbetsordning där det framgår vem som ska kallas till gruppens möten. Frågor om närvarorätt, förslagsrätt och rösträtt ska tydliggöras i arbetsordningen, liksom på vilket sätt kallelse till möten ska ske. Innan KF-gruppen fastställer sin arbetsordning ska förslaget anmälas till kretsstyrelsen. Förhandlingsdelegation Kretsstyrelsen ska i dialog med KF-gruppen före valet besluta vem/vilka som utgör förhandlingsdelegation och ansvara för förhandlingarna med de andra partierna å Centerpartiets vägnar. Förhandlingsmandat, samråd och vid behov medlemsmöte	Gruppledare Om inget annat beslutats på kretsens ordinarie årsstämma eller nomineringsstämma fortsätter sittande gruppledare i den rollen tills det att ny gruppledare valts av den nya kommunfullmäktigegruppen (KF-gruppen). KF-gruppen KF-gruppen består normalt av Centerpartiets ordinarie ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, men den kan även omfatta Centerpartiets ledamöter i nämnder och styrelser. KF-gruppen bör upprätta en arbetsordning där det framgår vem som ska kallas till gruppens möten. Frågor om närvarorätt, förslagsrätt och rösträtt ska tydliggöras i arbetsordningen, liksom på vilket sätt kallelse till möten ska ske. Innan KF-gruppen fastställer sin arbetsordning ska förslaget anmälas till kretsstyrelsen. Förhandlingsdelegation Kretsstyrelsen ska i dialog med KF-gruppen före valet besluta vem/vilka som utgör förhandlingsdelegation och ansvara för förhandlingarna med de andra partierna å Centerpartiets vägnar. Förhandlingsmandat, samråd och vid behov medlemsmöte

I samband med beslutet om förhandlingsdelegation ska även ett förhandlingsmandat ges som tydliggör vad förhandlaren har rätt att göra upp om, vad som kräver ett avgörande av kretsstyrelsen/nya KF-gruppen samt vilka frågor som måste avgöras av en kretsstämma. När den parlamentariska situationen efter valet är oklar ska beslut om Centerpartiets agerande fattas i dialog mellan kretsstyrelse och den nyvalda KF-gruppen. Dialogen kan röra både politiska frågor och parlamentariskt samarbete. En kretsstämma ska hållas om stora förändringar ska göras i förhållande till tidigare samarbeten, t.ex. om Centerpartiet ska byta samarbetspartners eller som politiska profilfrågor som varit framträdande i partiets valprogram kan behöva överges. En kretsstämma ska även hållas om kretsstyrelsen och KF-gruppen har olika uppfattning om Centerpartiets agerande. Nominering till nämnder och styrelser Kretsstyrelsen utser en nomineringsgrupp som förbereder de val som kommunfullmäktige ska förrätta. Nomineringsgruppen kan bestå av samma personer som den tidigare nomineringskommittén. Nomineringsgruppen ska ha förankring såväl i den nyvalda KF-gruppen som i kretsstyrelsen. Nomineringsgruppen ska förbereda ett förslag till Centerpartiets representation i nämnder och styrelsen. Detta ska ske genom att nomineringsgruppen på ett transparent sätt inhämtar önskemål och synpunkter från Centerrörelsens medlemmar. Därefter upprättar gruppen ett förslag till partiets representation. Kretsstämma beslutar om representationen Kretsstyrelsen kallar till en kretsstämma som beslutar om Centerpartiets representation. Till kretsstämman ska samtliga medlemmar i kretsen kallas på samma sätt som till kretsens årsstämma och nomineringsstämma. Fyllnadsval under mandatperioden Kretsstyrelsen och KF-gruppen ska ha en dialog vid nominering till fyllnadsval. Kretsstyrelsen kan om så anses befogas kalla till nomineringsstämma.	I samband med beslutet om förhandlingsdelegation ska även ett förhandlingsmandat ges som tydliggör vad förhandlaren har rätt att göra upp om, vad som kräver ett avgörande av kretsstyrelsen/nya KF-gruppen samt vilka frågor som måste avgöras av en kretsstämma. När den parlamentariska situationen efter valet är oklar ska beslut om Centerpartiets agerande fattas i dialog mellan kretsstyrelse och den nyvalda KF-gruppen. Dialogen kan röra både politiska frågor och parlamentariskt samarbete. En kretsstämma ska hållas om stora förändringar ska göras i förhållande till tidigare samarbeten, t.ex. om Centerpartiet ska byta samarbetspartners eller som politiska profilfrågor som varit framträdande i partiets valprogram kan behöva överges. En kretsstämma bör även hållas om kretsstyrelsen och KF-gruppen har olika uppfattning om Centerpartiets agerande. Nominering till nämnder och styrelser Kretsstyrelsen utser en nomineringsgrupp som förbereder de val som kommunfullmäktige ska förrätta. Nomineringsgruppen kan bestå av samma personer som den tidigare nomineringskommittén. Nomineringsgruppen ska ha förankring såväl i den nyvalda KF-gruppen som i kretsstyrelsen. Nomineringsgruppen ska förbereda ett förslag till Centerpartiets representation i nämnder och styrelsen. Detta ska ske genom att nomineringsgruppen på ett transparent sätt inhämtar önskemål och synpunkter från Centerrörelsens medlemmar. Därefter upprättar gruppen ett förslag till partiets representation. Kretsstämma beslutar om representationen Kretsstyrelsen kallar till en kretsstämma som beslutar om Centerpartiets representation. Till kretsstämman ska samtliga medlemmar i kretsen kallas på samma sätt som till kretsens årsstämma och nomineringsstämma. Fyllnadsval under mandatperioden Kretsstyrelsen och KF-gruppen ska ha en dialog vid nominering till fyllnadsval. Kretsstyrelsen kan om så anses befogas kalla till nomineringsstämma.
Kandidatnominering till landstingsfullmäktige och riksdag	§18 Kandidatnominering till landstings-/regionfullmäktige och riksdag

Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk. Processen inför ett val Normalregler för nomineringsprocessen Distriktsstyrelsen ansvarar för att ta fram ett förslag till regler för nomineringsprocessen. Reglerna ska säkerställa att processen är förutsägbar så att alla medlemmar har möjlighet att förhålla sig till reglerna samt förstå hur nomineringsprocessen kommer att gå till. Normalregler för nomineringsprocess finns i bilaga B. Dessa kan användas i sin helhet eller som underlag för distriktsstyrelsens förslag men om distriktsstämman inte beslutar något annat gäller normalreglerna. Distriktsstämman beslutar senast året före valår om regler för nomineringsprocessen. Beslut om nomineringskommitté Om inte valberedningen fått uppdraget ansvarar distriktsstyrelsen för att efter dialog med landstingsgruppen lämna förslag på nomineringskommitté gällande valet till landstings-regionfullmäktige. Distriktsstyrelsen ansvarar för att efter dialog med kretsarna lämna förslag på nomineringskommitté gällande valet till riksdagen. Detta uppdrag kan delegeras till valberedningen. Distriktsstämman beslutar senast året före valår om vilka som ska ingå i distriktets nomineringskommitté för de olika valen. Fastställande av valsedel/-valsedlar Valsedel till landstings-/regionfullmäktige respektive riksdagsvalet fastställs/beslutas på distriktsstämma/nomineringsstämma.	Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk. Processen inför ett val Normalregler för nomineringsprocessen Distriktsstyrelsen ansvarar för att ta fram ett förslag till regler för nomineringsprocessen. Reglerna ska säkerställa att processen är förutsägbar så att alla medlemmar har möjlighet att förhålla sig till reglerna samt förstå hur nomineringsprocessen kommer att gå till. Normalregler för nomineringsprocess finns i bilaga B. Dessa kan användas i sin helhet eller som underlag för distriktsstyrelsens förslag men om distriktsstämman inte beslutar något annat gäller normalreglerna. Distriktsstämman beslutar året före valår om regler för nomineringsprocessen. Beslut om nomineringskommitté Om inte valberedningen fått uppdraget ansvarar distriktsstyrelsen för att efter dialog med landstings-/regiongruppen lämna förslag på nomineringskommitté gällande valet till landstings-regionfullmäktige. Distriktsstyrelsen ansvarar för att efter dialog med kretsarna lämna förslag på nomineringskommitté gällande valet till riksdagen. Distriktsstämman beslutar året före valår om vilka som ska ingå i distriktets nomineringskommitté för de olika valen. Fastställande av valsedel/-valsedlar Valsedel till landstings-/regionfullmäktige respektive riksdagsvalet fastställs/beslutas på distriktsstämma/nomineringsstämma.
Processen efter ett val Gruppledare Om inget annat beslutats på distriktsstämman fortsätter sittande gruppledare i den rollen tills det att ny gruppledare valts av den nya landstingsgruppen	Processen efter ett val Gruppledare Om inget annat beslutats på distriktsstämman fortsätter sittande gruppledare i den rollen tills det att ny gruppledare valts av den nya landstings-/regiongruppen (L/R-gruppen). L/R-gruppen

Landstingsgruppen Landstingsgruppen består normalt av Centerpartiets ordinarie ledamöter och ersättare i landstingsfullmäktige, men den kan även omfatta Centerpartiets ledamöter i nämnder och styrelser. Landstingsgruppen bör upprätta en arbetsordning där det framgår vem som ska kallas till Landstingsgruppens möten och möten relaterade till det kommunalpolitiska arbetet. Frågor om närvarorätt, förslagsrätt och rösträtt ska tydliggöras i arbetsordningen, liksom på vilket sätt kallelse till möten ska ske. Innan Landstingsgruppen fastställer sin arbetsordning ska förslaget anmälas till distriktsstyrelsen. Förhandlingsdelegation Distriktsstyrelsen ska i dialog med Landstingsgruppen före valet besluta vem/vilka som utgör förhandlingsdelegation och ansvara för förhandlingar med de andra partierna å Centerpartiets vägnar. Förhandlingsmandat, samråd och vid behov distriktsstämma I samband med beslutet om förhandlingsdelegation ska ett förhandlingsmandat ges som tydliggör vad förhandlaren har rätt att göra upp om och vad som kräver ett avgörande av distriktsstyrelsen/nya Landstingsgruppen. När den parlamentariska situationen efter valet är oklar ska beslut om Centerpartiets agerande fattas i dialog mellan distriktsstyrelse och den nyvalda Landstingsgruppen. Dialogen kan röra både politiska frågor och parlamentariskt samarbete. En distriktsstämma kan hållas om stora förändringar ska göras i förhållande till tidigare samarbeten, t.ex. om Centerpartiet ska byta samarbetspartners eller som politiska profilfrågor som varit framträdande i partiets valprogram kan behöva överges. En distriktsstämma ska hållas om distriktsstyrelsen och Landstingsgruppen har olika uppfattning om Centerpartiets agerande. Nominering till nämnder och styrelser Distriktsstyrelsen utser en nomineringsgrupp som förbereder de val som landstings-/regionfullmäktige ska förrätta. Nomineringsgruppen kan bestå av samma personer som den tidigare nomineringskommittén.	L/R-gruppen består normalt av Centerpartiets ordinarie ledamöter och ersättare i landstings/regionfullmäktige, men den kan även omfatta Centerpartiets ledamöter i nämnder och styrelser. L/R-gruppen bör upprätta en arbetsordning där det framgår vem som ska kallas till L/R-gruppens möten och möten relaterade till det kommunalpolitiska arbetet. Frågor om närvarorätt, förslagsrätt och rösträtt ska tydliggöras i arbetsordningen, liksom på vilket sätt kallelse till möten ska ske. Innan L/R-gruppen fastställer sin arbetsordning ska förslaget anmälas till distriktsstyrelsen. Förhandlingsdelegation Distriktsstyrelsen ska i dialog med L/R-gruppen före valet besluta vem/vilka som utgör förhandlingsdelegation och ansvara för förhandlingar med de andra partierna å Centerpartiets vägnar. Förhandlingsmandat, samråd och vid behov distriktsstämma I samband med beslutet om förhandlingsdelegation ska ett förhandlingsmandat ges som tydliggör vad förhandlaren har rätt att göra upp om och vad som kräver ett avgörande av distriktsstyrelsen/nya L/R-gruppen. När den parlamentariska situationen efter valet är oklar ska beslut om Centerpartiets agerande fattas i dialog mellan distriktsstyrelse och den nyvalda L/R-gruppen. Dialogen kan röra både politiska frågor och parlamentariskt samarbete. En distriktsstämma kan hållas om stora förändringar ska göras i förhållande till tidigare samarbeten, t.ex. om Centerpartiet ska byta samarbetspartners eller som politiska profilfrågor som varit framträdande i partiets valprogram kan behöva överges. En distriktsstämma kan även hållas om distriktsstyrelsen och L/R-gruppen har olika uppfattning om Centerpartiets agerande. Nominering till nämnder och styrelser Distriktsstyrelsen utser en nomineringsgrupp som förbereder de val som landstings-/regionfullmäktige ska förrätta. Nomineringsgruppen kan bestå av samma personer som den tidigare nomineringskommittén. Nomineringsgruppen bör ha förankring såväl i den nyvalda L/R-gruppen som i distriktsstyrelsen.
--	---

Nomineringsgruppen bör ha förankring såväl i den nyvalda Landstingsgruppen som i distriktsstyrelsen. Nomineringsgruppen ska förbereda ett förslag till Centerpartiets representation i nämnder och styrelsen. Detta ska ske genom att nomineringsgruppen på ett transparent sätt inhämtar önskemål och synpunkter från Centerrörelsens medlemmar. Därefter upprättar gruppen ett förslag till partiets representation. Beslut om representation Om inte distriktsstämman i samband med att man fastställt reglerna för nomineringsprocess beslutat om annat, kallar distriktsstyrelsen till en distriktsstämma som beslutar om partiets representation. Fyllnadsval under mandatperioden Distriktsstyrelsen och Landstingsgruppen ska ha en dialog vid nominering till fyllnadsval. Distriktsstyrelsen kan om så anses befogas kalla till distriktsstämma/nomineringsstämma.	Nomineringsgruppen ska förbereda ett förslag till Centerpartiets representation i nämnder och styrelsen. Detta ska ske genom att nomineringsgruppen på ett transparent sätt inhämtar önskemål och synpunkter från Centerrörelsens medlemmar. Därefter upprättar gruppen ett förslag till partiets representation. Beslut om representation Om inte distriktsstämman i samband med att man fastställt reglerna för nomineringsprocess beslutat om annat, kallar distriktsstyrelsen till en distriktsstämma som beslutar om partiets representation. Fyllnadsval under mandatperioden Distriktsstyrelsen och L/R-gruppen ska ha en dialog vid nominering till fyllnadsval. Distriktsstyrelsen kan om så anses befogas kalla till distriktsstämma/nomineringsstämma.
Nominering av kandidater till europaparlamentsval Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar Förtroenderådet utser senast året innan det år då val till Europaparlamentet äger rum en nomineringskommitté. Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är nomineringskommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till Europaparlamentet. Regler för nomineringsprocessen Förtroenderådet ska enligt stadgarna besluta om regler för nomineringsprocessen till Europarlamentsvalet. Följande skrivningar utgör utgångspunkten för regelverket. Förnominering av kandidater Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera.	Nominering av kandidater till europaparlamentsval Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar Partistämman som hålls närmast före år då val till Europaparlamentet äger rum utser en nomineringskommitté. Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är nomineringskommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till Europaparlamentet. Regler för nomineringsprocessen Partistämman ska enligt stadgarna besluta om regler för nomineringsprocessen till Europarlamentsvalet. Följande skrivningar utgör utgångspunkten för regelverket. Förnominering av kandidater Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera.

Alla medborgare som är valbara till Europaparlamentet kan föreslås i förnomineringen. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte var medlem ska vara medlem då valsedeln fastställs. Annars stryks personen från listan.

Presentation av kandidater

De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen.

Nomineringskommittén ansvarar för att så sker.

Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb.

Rådgivande medlemsomröstning

Rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén kan använda sig utav och riktar sig till alla röstberättigade medlemmar.

Omröstningen kan ske via brev eller elektroniskt. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst.

I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats.

I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning.

Alla medborgare som är valbara till Europaparlamentet kan föreslås i förnomineringen. Medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan.

Presentation av kandidater

De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen. Nomineringskommittén ansvarar för att så sker.

Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb.

Rådgivande medlemsomröstning

Den av stadgarna föreskrivna rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén har att använda sig utav. Den skall förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Omröstningen kan ske via brev eller elektroniskt. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst.

I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats.

I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning.

Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredjeplatser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt inför beslut om valsedel. Andra urvalsmetoder Andra urvalsmetoder kan vara djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för att de urvalsmetoder som väljs genomförs på ett rättvisande sätt. Djupintervjuer kan genomföras för att nomineringskommittén ska få en god bild av kandidaternas förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. Förslag till valsedel Partistyrelsen avgör om nomineringskommittén ska föreslå en eller flera valsedlar. De urvalsmetoder som valts ligger till grund för nomineringskommitténs förslag och ska redovisas. Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta	Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredjeplatser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt inför beslut om valsedel. Kompletterande urvalsmetoder Som komplement till den rådgivande medlemsomröstningen kan djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar hållas. Nomineringskommittén ansvarar för detta. Djupintervjuer kan genomföras av nomineringskommittén för att den ska få en god bild av kandidaternas förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för upplägget och för att utfrågningen genomförs på ett rättvisande sätt. Förslag till valsedel Nomineringskommittén avgör om de ska föreslå en eller flera valsedlar. Urvalsmetoderna och den rådgivande medlemsomröstningen ligger till grund för nomineringskommitténs förslag. Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att värdera när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen.
--	---

tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Beslut om valsedel Valsedel fastställs av förtroenderåd eller partistämma. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte var medlem ska vara medlem då valsedeln fastställs. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. Innan valsedeln fastställs ska beslutas om personkryssen innebär något mer för partiets räkning än den ordningen kandidaterna väljs in i Europaparlamentet. Annars gäller partiets rangordning av kandidaterna och att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Kandidatförsäkran Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkran i samband med att de accepterar sin nominering. Riksorganisationen förvarar kandidatförsäkran i original. Anmälan av valsedel Riksorganisationen ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat.	Beslut om valsedel Valsedel fastställs av förtroenderåd eller partistämma. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. Innan valsedeln fastställs ska beslutas om personkryssen innebär något mer för partiets räkning än den ordningen kandidaterna väljs in i Europaparlamentet. Annars gäller partiets rangordning av kandidaterna och att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Kandidatförsäkran Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkran i samband med att de accepterar sin nominering. Riksorganisationen förvarar kandidatförsäkran i original. Anmälan av valsedel Riksorganisationen ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat.
Nationell valsedel till riksdagsvalet Förtroenderådet kan besluta att Centerpartiet som komplement till de av distrikten fastställda valsedlarna även ska ha en nationell valsedel, en rikslista, till riksdagsvalet.	

Rikslistan är ett komplement till distriktens valsedlar och ska i första hand användas för att möjliggöra riktade insatser gentemot utlandssvenskarna. Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar Förtroenderådet utser i samband med beslut om rikslista en nomineringskommitté. Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel vilken fastställs av förtroenderådet. Kandidater Rikslistan är ett komplement till distriktens valsedlar. Kandidater på rikslistan ska även kandidera på distriktens valsedlar och där ha deltagit i förnominering samt stå bakom de regelverk som finns i övrigt. Förslag till valsedel Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Beslut om valsedel Valsedel fastställs av förtroenderåd. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Anmälan av valsedel Riksorganisationen ansvarar för att fastställd valsedel lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat.	
Kyrkovalen - Ansvarsfördelning inom organisationen	Kyrkovalen - Ansvarsfördelning inom organisationen

Beslut om deltagande Partistyrelsen beslutar om Centerpartiets deltagande som nomineringsgrupp vid val till kyrkomöte. Riktlinjer för nomineringsprocessen Partistyrelsen beslutar om riktlinjer för Centerpartiets deltagande i kyrkoval och därtill hörande nomineringsarbete. Detta ska ske senast året före kyrkovalet. Nominering av kandidater till val på de nivåer som partiet deltar i ska följa tillämpliga delar av vad som föreskrivs för kandidatnominering inför val till kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige respektive riksdag. Ansvar på krets- och distriktsnivå Distriktsstyrelserna ansvarar för att samordna nomineringsarbete och val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte. Beslut om att ställa upp som nomineringsgrupp i val till kyrkliga samfälligheter och församlingar ska fattas lokalt. Fastställd lista jämte protokoll som utvisar att nomineringsprocessen följt partiets arbetsordning, ska insändas till distriktet.	Beslut om deltagande Partistyrelsen beslutar om Centerpartiets deltagande som nomineringsgrupp vid val till kyrkomöte. Riktlinjer för nomineringsprocessen Partistyrelsen beslutar om riktlinjer för Centerpartiets deltagande i kyrkoval och därtill hörande nomineringsarbete. Detta ska ske senast året före kyrkovalet. Nominering av kandidater till val på de nivåer som partiet deltar i ska följa tillämpliga delar av vad som föreskrivs för kandidatnominering inför val till kommunfullmäktige, landstings-/regionfullmäktige respektive riksdag. Ansvar på krets- och distriktsnivå Distriktsstyrelserna ansvarar för att samordna nomineringsarbete och val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte. Beslut om att ställa upp som nomineringsgrupp i val till kyrkliga samfälligheter och församlingar ska fattas lokalt. Fastställd lista jämte protokoll som utvisar att nomineringsprocessen följt partiets arbetsordning, ska insändas till distriktet.
Utbetalning av ekonomiska medel Utbetalning av medel från Riksorganisationen till krets eller distrikts i Centerpartiet sker endast till bankkonto (motsv.) som tillhörig kretsen eller distriktet. Utbetalning av medel som skall till krets eller distrikt sker inte till konton som tillhör privatpersoner.	Utbetalning av ekonomiska medel Utbetalning av medel från Riksorganisationen till krets eller distrikts i Centerpartiet sker endast till bankkonto (motsv.) som tillhörig kretsen eller distriktet. Utbetalning av medel som skall till krets eller distrikt sker inte till konton som tillhör privatpersoner.
Medlemskapet Kretsens ansvar Kretsen ska värva, introducera och utbilda medlemmar samt erbjuda medlemmarna ett aktivt medlemskap t.ex. genom medlemsmöten där aktuella politiska och organisatoriska frågor diskuteras. Introduktion till ett aktivt medlemskap Riksorganisationen ansvarar för att varje ny medlem som förs in i medlemsregistret välkomnas och får grundläggande information om Centerpartiet. Upptagning av medlemsavgift	Introduktion till ett aktivt medlemskap Riksorganisationen ansvarar för att varje ny medlem som är införd i medlemsregistret får ett välkomstbrev med grundläggande information om Centerpartiet. Upptagning av medlemsavgift

Riksorganisationen ansvarar för upptagning och avisering av medlemsavgiften samt påminnelser om den samma. Kretsen ska informeras om vilka medlemmar som inte betalat sin medlemsavgift för att genom personlig kontakt klargöra om personen vill vara kvar som medlem eller inte. Den 30 juni gallras medlemsregistret vilket innebär att alla tidigare medlemmar som inte löst om sitt medlemskap stryks ur registret. Det innebär i praktiken att en medlem har sex månader på sig att lösa om sitt medlemskap innan medlemsrättigheterna upphör.	Riksorganisationen ansvarar för upptagning (avisering) av medlemsavgiften. Medlemmar som ej betalat medlemsavgiften efter den första aviseringen får en påminnelse av riksorganisationen. Om medlemmen fortfarande inte betalar ska kretsen informeras av riksorganisationen. Kretsen ska då göra en lokal uppföljning för att klargöra om personen vill vara kvar som medlem eller inte. Den medlem som vill förnya sitt medlemskap men som inte har betalat innevarande års medlemsavgift senast den 30 juni räknas inte längre som medlem och har därmed inte längre några medlemsrättigheter. Det innebär i praktiken att en medlem har sex månader på sig att återlösa sitt medlemskap innan medlemsrättigheterna upphör.
---	--

Bilaga A - Normalregler för nomineringsprocess till kommunfullmäktige	Bilaga A - Normalregler för nomineringsprocess till kommunfullmäktige
Kretsens årsstämma beslutar senast året före valår om kretsens regler för nomineringsprocessen. Kretsstyrelsen ansvara för att lägga fram ett förslag. Normalregler för nomineringsprocessen kan antas i sin helhet eller utgöra underlag för det förslag som kretsstyrelsen utarbetar inför årsstämman. <u>Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar</u> Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med de av kretsen fastställda reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är kommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till det val som nomineringen avser. <u>Process för förnominering av kandidater</u> Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera. Alla medborgare som är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen. Först när valsedeln ska fastställas krävs medlemskap av alla som kandiderar eftersom medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Sista datum för förnominering, och därmed möjlighet för kandidaten att finnas med i presentationen fastställs i samband med beslut om regler för nomineringsprocessen. <u>Presentation av kandidater</u> Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen. Nomineringskommittén ansvarar för att så sker. Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb.	Kretsens årsstämma beslutar senast året före valår om kretsens regler för nomineringsprocessen. Kretsstyrelsen ansvara för att lägga fram ett förslag. Normalregler för nomineringsprocessen kan antas i sin helhet eller utgöra underlag för det förslag som kretsstyrelsen utarbetar inför årsstämman. <u>Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar</u> Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med de av kretsen fastställda reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är kommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till det val som nomineringen avser. <u>Process för förnominering av kandidater</u> Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera. Alla medborgare som är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen. Först när valsedeln ska fastställas krävs medlemskap av alla som kandiderar eftersom medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Sista datum för förnominering, och därmed möjlighet för kandidaten att finnas med i presentationen är den_____. <u>Presentation av kandidater</u> Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen. Nomineringskommittén ansvarar för att så sker. Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb.

Utfrågningar, hearings eller samtal med de personer som kandiderar kan komplettera presentationen. Om presentationsmöten genomförs ska alla medlemmar bjudas in till dessa. <u>Rådgivande medlemsomröstning</u> Rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén kan använda sig utav och riktar sig till alla röstberättigade medlemmar. Omröstningen kan ske via brev eller elektroniskt. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst. I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats. I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning. Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredjeplatser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt inför beslut om valsedel. <u>Andra urvalsmetoder</u> Andra urvalsmetoder kan vara djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för att de urvalsmetoder som väljs genomförs på ett rättvisande sätt. Djupintervjuer kan genomföras av för att nomineringskommittén ska få en god bild av kandidaternas	Utfrågningar, hearings eller samtal med de personer som kandiderar kan komplettera presentationen. Om presentationsmöten genomförs ska alla medlemmar bjudas in till dessa. <u>Rådgivande medlemsomröstning</u> Den av stadgarna föreskrivna rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén har att använda sig utav. Den skall förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Omröstningen kan ske via brev, elektroniskt eller fysiskt i lokal t.ex. i samband med en kandidatutfrågning. Om kretsens årsstämma inte beslutat annat avgör nomineringskommittén hur omröstningen praktiskt arrangeras. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst. I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats. I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning. Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredje platser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt för kretsens alla medlemmar inför beslut om valsedel. <u>Kompletterande urvalsmetoder</u>
---	---

förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. <u>Förslag till valsedel</u> Kretsstyrelsen avgör om de ska föreslå en eller flera valsedlar. Urvalsmetoderna som ligger till grund för nomineringskommitténs förslag ska redovisas för nomineringsstämman. Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Förslaget till valsedel ska tillsammans med beskrivningar av urvalsmetoderna finnas tillgängligt för alla medlemmar senast åtta dagar före nomineringsstämman. <u>Beslut om valsedel</u> Valsedel till kommunfullmäktige fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit alla kretsens medlemmar har kallats (medlemmar i Centerpartiet, Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter) och har rösträtt. Datum för nomineringsstämma beslutas i samband med att regler för nomineringsprocessen fastställs. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan fastställs. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman	Som komplement till den rådgivande medlemsomröstningen kan djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar hållas. Kretsens årsstämma beslutar om vilka metoder som ska genomföras och nomineringskommittén ansvarar för att verkställa beslutet. Djupintervjuer kan genomföras av nomineringskommittén för att den ska få en god bild av kandidaternas förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för upplägget och för att utfrågningen genomförs på ett rättvisande sätt. <u>Förslag till valsedel</u> Kretsstyrelsen avgör om de ska föreslå en eller flera valsedlar. Urvalsmetoderna och den rådgivande medlemsomröstningen ligger till grund för nomineringskommitténs förslag. Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att värdera när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Förslaget till valsedel ska tillsammans med beskrivningar av urvalsmetoderna finnas tillgängligt för alla medlemmar senast åtta dagar före nomineringsstämman. <u>Beslut om valsedel</u> Valsedel till kommunfullmäktige fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit alla kretsens medlemmar har
--	--

beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. ²Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska nomineringsstämman besluta om personkryssen ska innebära något mer för partiets räkning än den ordning kandidaterna väljs in i fullmäktige. Det innebär att om personkryssen även ska gälla t.ex. kamp om förtroendeposter och uppdrag ska detta tydligt beslutas av nomineringsstämman. Annars gäller den beslutade rangordningen av kandidaterna även efter valet, vilket innebär att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Om flera valsedlar förekommer ska nomineringsstämman besluta om vem som är Centerpartiets främste kandidat efter valet eller besluta om personkryssen ska avgöra detta. <u>Kandidatförsäkr</u> Partistyrelsen fastställer ett förslag till kandidatförsäkr som organisationen kan utgå ifrån. Kandidatförsäkr är ett "handslag" mellan det organisationsled som givit förtroende och kandidaten. Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkr i samband med att de accepterar sin nominering. Mötespresidiet ska inför fastställande av valsedeln läsa upp kandidatförsäkr för nomineringsstämman så att alla kan ta del av vad det innebär att kandidera för Centerpartiet. Kretsen ska behålla en kopia av kandidatförsäkr och sända originalet till distriktet som förvarar dessa under mandatperioden. <u>Anmälan av valsedel</u>	kallats (medlemmar i Centerpartiet, Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter) och har rösträtt. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska nomineringsstämman besluta om personkryssen ska innebära något mer för partiets räkning än den ordning kandidaterna väljs in i fullmäktige. Det innebär att om personkryssen även ska gälla t.ex. kamp om förtroendeposter och uppdrag ska detta tydligt beslutas av nomineringsstämman. Annars gäller den beslutade rangordningen av kandidaterna även efter valet, vilket innebär att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Om flera valsedlar förekommer ska nomineringsstämman besluta om vem som är Centerpartiets främste kandidat efter valet eller besluta om personkryssen ska avgöra detta. <u>Kandidatförsäkr</u> Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkr i samband med att de accepterar sin nominering. Mötespresidiet ska inför fastställande av valsedeln läsa upp kandidatförsäkr för
--	---

² Reservation av Anders Åkesson, Sofia Jarl (Centerkvinnorna), Magnus Ek (CUF) och Simon Palme (Centerstudenter) till förmån för att texten under "Normalregler för nomineringsprocess till kommunfullmäktige", stycket som börjar "Valet är i första hand ett partival..." byts mot "Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska nomineringsstämman besluta om personkryssen inte ska gälla fullt ut och orsaken till detta kan tex. vara kandidaters egna önskemål eller andra aspekter som gör att kandidaten inte fullt ut kan ta uppdraget."

Kretsstyrelsen är ansvarig för att sända beslutat förslag tillsammans med justerat protokoll till distriktet före det datum distriktet meddelat. Distriktet ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat.	nomineringsstämman så att alla kan ta del av vad det innebär att kandidera för Centerpartiet. Kretsen förvarar kandidatförsäkran i original och sänder en kopia till distriktet. <u>Anmälan av valsedel</u> Kretsstyrelsen är ansvarig för att sända beslutat förslag tillsammans med justerat protokoll till distriktet före det datum distriktet meddelat. Distriktet ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat.
Bilaga B - Normalregler för nomineringsprocess till landstingsfullmäktige och riksdag	Bilaga B - Normalregler för nomineringsprocess till landstings-/regionfullmäktige och riksdag
Normalreglerna är skrivna som om ett distrikt genomför och ansvarar nomineringsprocessen. Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk. Om distriktsstämman har delegerat ansvaret till krets eller flera kretsar i förening behöver regelverket anpassas för detta. Distriktsstämman beslutar senast året före valår om distriktets regler för nomineringsprocessen. Distriktsstyrelsen ansvarar för att lägga fram ett förslag. Normalregler för nomineringsprocessen kan antas i sin helhet eller utgöra underlag för det förslag som distriktsstyrelsen utarbetar inför stämman. <u>Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar</u> Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med de av distriktsstämman fastställda reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är kommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till det val som nomineringen avser. <u>Process för förnominering av kandidater</u>	Normalreglerna är skrivna som om ett distrikt genomför och ansvarar nomineringsprocessen. Om flera distrikt berörs av nomineringsarbetet och de regler som följer med detta ska samråd ske mellan distriktsstyrelserna så att de gemensamt kommer överens om ett anpassat regelverk. Om distriktsstämman har delegerat ansvaret till krets eller flera kretsar i förening behöver regelverket anpassas för detta. Distriktsstämman beslutar senast året före valår om distriktets regler för nomineringsprocessen. Distriktsstyrelsen ansvarar för att lägga fram ett förslag. Normalregler för nomineringsprocessen kan antas i sin helhet eller utgöra underlag för det förslag som distriktsstyrelsen utarbetar inför stämman. <u>Nomineringskommitténs uppdrag och ansvar</u> Nomineringskommitténs ansvar är att i enlighet med de av distriktsstämman fastställda reglerna för nomineringsprocessen och skrivningarna om god representativitet upprätta ett förslag till valsedel eller valsedlar. Nomineringskommittén har rätt att själva nominera kandidater. Det är kommitténs ansvar att säkerställa att alla som föreslås är valbara till det val som nomineringen avser. <u>Process för förnominering av kandidater</u>

Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera. Alla medborgare som är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen. Först när valsedeln ska fastställas krävs medlemskap av alla som kandiderar eftersom medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Sista datum för förnominering, och därmed möjlighet för kandidaten att finnas med i presentationen fastställs i samband med beslut om regler för nomineringsprocessen. <u>Presentation av kandidater</u> Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen. Nomineringskommittén ansvarar för att så sker. Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb. Utfrågningar, hearings eller samtal med de personer som kandiderar kan komplettera presentationen. Om presentationsmöten genomförs ska de vara öppna för samtliga medlemmar. <u>Rådgivande medlemsomröstning</u> Rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén kan använda sig utav och riktar sig till alla röstberättigade medlemmar. Omröstningen kan ske via brev eller elektroniskt. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst. I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats. I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många	Förnominering är den process där medlemmarna föreslår kandidater som de önskar ska finnas på Centerpartiets valsedel. Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater och att själva kandidera. Alla medborgare som är valbara till den församling som nomineringen gäller kan föreslås i förnomineringen. Först när valsedeln ska fastställas krävs medlemskap av alla som kandiderar eftersom medlemskap i Centerrörelsen är en förutsättning för att kunna representera Centerpartiet. De föreslagna kandidaterna ska tillfrågas och ge skriftligt medgivande innan namnen presenteras för medlemmarna. Sista datum för förnominering, och därmed möjlighet för kandidaten att finnas med i presentationen är den_____. <u>Presentation av kandidater</u> Samtliga kandidater som nominerats inom rätt tid ska ges möjlighet att presentera sig på lika villkor. Kandidaterna ska presenteras i bokstavsordning. Samtliga medlemmar ska kunna ta del av presentationen. Nomineringskommittén ansvarar för att så sker. Kandidatpresentationen kan ske på olika sätt. Det kan röra sig om skriftligt material i tryck eller på webb. Utfrågningar, hearings eller samtal med de personer som kandiderar kan komplettera presentationen. Om presentationsmöten genomförs ska de vara öppna för samtliga medlemmar. <u>Rådgivande medlemsomröstning</u> Den av stadgarna föreskrivna rådgivande medlemsomröstningen är en av de metoder som nomineringskommittén har att använda sig utav. Den skall förrättas genom att varje medlem tillsänds röstsedel. Omröstningen kan ske via brev, elektroniskt eller fysiskt i lokal t.ex. i samband med en kandidatutfrågning. Om distriktsstämman inte beslutat annat avgör nomineringskommittén hur omröstningen praktiskt arrangeras. Det sätt som man väljer ska garantera den röstandes anonymitet och säkerställa att varje medlem endast kan avge en röst. I samband med den rådgivande medlemsomröstningen har medlemmarna rätt att föreslå nya kandidater som inte har förnominerats.
---	--

namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning. Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredjeplatser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt inför beslut om valsedel. <u>Andra urvalsmetoder</u> Andra urvalsmetoder kan vara djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för att de urvalsmetoder som väljs genomförs på ett rättvisande sätt. Djupintervjuer kan genomföras av för att nomineringskommittén ska få en god bild av kandidaternas förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. <u>Förslag till valsedel</u> Distriktsstyrelsen avgör om de ska föreslå en eller flera valsedlar. Urvalsmetoderna som ligger till grund för nomineringskommitténs förslag ska redovisas. Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val förrättas.	I den rådgivande medlemsomröstningen ges medlemmarna möjlighet att rangordna de förnominerade kandidaterna genom att föreslå i vilken ordning kandidaterna bör placeras på valsedeln. Nomineringskommittén beslutar hur många namn som röstsedeln ska innehålla, dvs. hur många namn som varje medlem får rangordna. En avgiven röstsedel ska innehålla det antal namn som nomineringskommittén beslutat. Om valsedeln innehåller färre namn än som beslutats ges poäng ”underifrån”, dvs. om tio namn är beslutade, och medlemmen endast föreslår fyra namn ges dessa poäng som om de hade plats 7-10 på valsedeln. Detta för att undvika taktikröstning. Nomineringskommittén ansvarar för att sammanställa resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen så att kandidaternas totala poängsumma framgår. Även antalet första, andra och tredjeplatser per kandidat ska redovisas. Resultatet från den rådgivande medlemsomröstningen ska tillsammans med resultatet från andra urvalsmetoder vara tillgängligt för ombuden inför beslut om valsedel. <u>Kompletterande urvalsmetoder</u> Som komplement till den rådgivande medlemsomröstningen kan djupintervjuer och öppna kandidatutfrågningar hållas. Distriktsstämman beslutar om vilka metoder som ska genomföras och nomineringskommittén ansvarar för att verkställa beslutet. Djupintervjuer kan genomföras av nomineringskommittén för att den ska få en god bild av kandidaternas förmåga, ambition och kapacitet inför det slutgiltiga förslaget till valsedel. Öppna kandidatutfrågningar kan genomföras vid ett eller flera tillfällen och med möjlighet att välja olika teman för olika utfrågningar. Nomineringskommittén ansvarar för upplägget och för att utfrågningen genomförs på ett rättvisande sätt. <u>Förslag till valsedel</u> Distriktsstyrelsen avgör om de ska föreslå en eller flera valsedlar. Urvalsmetoderna och den rådgivande medlemsomröstningen ligger till grund för nomineringskommitténs förslag.
--	--

Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Förslaget till valsedel ska tillsammans med beskrivningar av urvalsmetoderna finnas tillgängligt för ombuden senast åtta dagar före nomineringsstämman. <u>Beslut om valsedel</u> Datum för nomineringsstämma beslutas i samband med att regler för nomineringsprocessen fastställs. Valsedel till landstingsfullmäktige och riksdag fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit ombuden kallas. Mötet ska vara öppet för alla medlemmar. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan fastställs. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. ³ Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska nomineringsstämman besluta om personkryssen ska innebära något mer för partiets räkning än den ordning kandidaterna väljs in i den beslutande församlingen. Det innebär att om personkryssen även ska gälla t.ex. kamp om förtroendeposter och uppdrag ska detta tydligt beslutas av nomineringsstämman. Annars gäller den beslutade	Vid utformning av valsedel ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Centerpartiet ska ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att värdera när valsedlar utformas och val förrättas. Innan förslaget till valsedel presenteras ska nomineringskommittén kommunicera sitt förslag enskilt med kandidaterna. Kandidaterna ska i samband med detta tillfrågas om de accepterar nomineringskommitténs förslag eller om de avböjer nomineringen. Förslaget till valsedel ska tillsammans med beskrivningar av urvalsmetoderna finnas tillgängligt för ombuden senast åtta dagar före nomineringsstämman. <u>Beslut om valsedel</u> Valsedel till landstings-/regionfullmäktige och riksdag fastställs/beslutas på nomineringsstämma dit ombuden kallas. Mötet ska vara öppet för alla medlemmar. Nomineringskommitténs förslag är huvudförslag när valsedeln ska fastställas. Innan behandlingen av valsedeln avslutas nomineringarna. Efter detta beslut är det inte längre möjligt att nominera nya kandidater. Kandidat som vid nomineringsprocessens början inte är medlem, ska vara medlem senast då listan rapporteras in till ansvarig valmyndighet. Annars stryks personen från listan. Om inte nomineringsstämman beslutat annat flyttas då alla kandidater under den strukne ett steg uppåt på valsedeln. Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska
---	--

³ Reservation av Anders Åkesson, Sofia Jarl (Centerkvinnorna), Magnus Ek (CUF) och Simon Palme (Centerstudenter) till förmån för att texten under "Normalregler för nomineringsprocess till landstingsfullmäktige och riksdag", stycket som börjar "Valet är i första hand ett partival..." byts mot "Valet är i första hand ett partival med personvalsinslag. Alla som kandiderar är att betrakta som personvalskandidater. Innan valsedeln fastställs ska nomineringsstämman besluta om personkryssen inte ska gälla fullt ut och orsaken till detta kan tex. vara kandidaters egna önskemål eller andra aspekter som gör att kandidaten inte fullt ut kan ta uppdraget."

rangordningen av kandidaterna även efter valet, vilket innebär att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Om flera valsedlar förekommer ska nomineringsstämman besluta om vem som är Centerpartiets främste kandidat efter valet eller besluta om personkryssen ska avgöra detta. <u>Kandidatförsäkran</u> Partistyrelsen fastställer ett förslag till kandidatförsäkran som organisationen kan använda. Kandidatförsäkran är ett "handslag" mellan det organisationsled som givit förtroende och kandidaten. Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkran i samband med att de accepterar sin nominering. Mötespresidiet ska inför fastställande av valsedeln läsa upp kandidatförsäkran för nomineringsstämman så att alla kan ta del av vad det innebär att kandidera för Centerpartiet. Distriktsstyrelsen ansvarar för att förvara kandidatförsäkran i original under hela mandatperioden. <u>Anmälan av valsedel</u> Distriktsstyrelsen ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar inom distriktet lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat. <u>Beslut om Centerpartiets representation efter valet</u> Det ska vara tydligt för medlemmarna hur beslut fattas om Centerpartiets representation gällande de uppdrag som landstingsvalet medför. Beroende på bl.a. faktorer som distriktens storlek, antalet distrikt i ett och samma landsting finns här olika traditioner och förfaranden i distrikten. Hur fördelningen av uppdrag går till bör fastställas av en distriktsstämma i samband med att regler för nomineringsprocessen fastställs. Om distriktsstämman inte beslutat något annat, kallar distriktsstyrelsen till en distriktsstämma som beslutar om partiets representation	nomineringsstämman besluta om personkryssen ska innebära något mer för partiets räkning än den ordning kandidaterna väljs in i den beslutande församlingen. Det innebär att om personkryssen även ska gälla t.ex. kamp om förtroendeposter och uppdrag ska detta tydligt beslutas av nomineringsstämman. Annars gäller den beslutade rangordningen av kandidaterna även efter valet, vilket innebär att valsedelns förstanamn också är Centerpartiets främste kandidat efter valet. Om flera valsedlar förekommer ska nomineringsstämman besluta om vem som är Centerpartiets främste kandidat efter valet eller besluta om personkryssen ska avgöra detta. <u>Kandidatförsäkran</u> Alla som kandiderar på valsedel ska skriva under en kandidatförsäkran i samband med att de accepterar sin nominering. Mötespresidiet ska inför fastställande av valsedeln läsa upp kandidatförsäkran för nomineringsstämman så att alla kan ta del av vad det innebär att kandidera för Centerpartiet. Distriktsstyrelsen ansvarar för att förvara kandidatförsäkran i original under hela mandatperioden. <u>Anmälan av valsedel</u> Distriktsstyrelsen ansvarar för att samtliga fastställda valsedlar inom distriktet lämnas in till valmyndigheten på det sätt myndigheten anvisat. <u>Beslut om Centerpartiets representation efter valet</u> Det ska vara tydligt för medlemmarna hur beslut fattas om Centerpartiets representation gällande de uppdrag som landstings-/regionvalet medför. Beroende på bl.a. faktorer som distriktens storlek, antalet distrikt i ett och samma landsting/region finns här olika traditioner och förfaranden i distrikten. Hur fördelningen av uppdrag går till bör fastställas av en distriktsstämma i samband med att regler för nomineringsprocessen fastställs. Om distriktsstämman inte beslutat något annat, kallar distriktsstyrelsen till en distriktsstämma som beslutar om partiets representation
Normalregler för "Regionorganisation"	Läsanvisning: Detta är ett nytt avsnitt som gör det möjligt för den organisering som Centerpartiets distrikt i Västra Götaland valt att "docka i" Centerpartiets stadgar och

	arbetsordning. Normalreglerna är en utgångspunkt för de regler som distrikten själva utarbetar och fastställer.
1. Samarbetande parter Centerpartiets distrikt i [räknas upp här] har på respektive distriktsstämma beslutat samarbeta och anta dessa regler.	
2. Syfte Samarbetet syftar till följande: • Att med utgångspunkt i Centerpartiets stadgar och politiska program samverka i [geografiskt område], • Att med utgångspunkt i gemensamma program och policybeslut ansvara för Centerpartiets övergripande arbete i [geografiskt område], • Att tillsammans med Centerpartiets distrikt hålla kontakt med kretsar och syskonorganisationer i [geografiskt område], • Att vara mottagare av det partistöd som erhålls för [geografiskt område] och besluta om hur det ska användas, • Att tillsammans med landstingsgruppen ansvara för nomineringar till nämnder och styrelser i [geografiskt område].	
3. "Regionorganisationens" stämma "Regionorganisationens" stämma är högsta beslutande organ. Ordinarie stämma skall hållas årligen senast den 1 juni, på plats som beslutas av styrelsen. Tid och plats för regionstämman skall tillkännages senast två månader före stämman. Extra stämma hålls när styrelsen så beslutar. Styrelsen skall också inom 30 dagar kalla till extra regionstämma om revisorerna, [antal beroende på regionorganisationens sammansättning] distriktsstyrelser eller [antal beroende på regionorganisationens sammansättning] kommunkretsstyrelser så begär. Kallelse och handlingar till regionstämman skall vara valda ombud tillhanda senast åtta dagar före stämman. <u>Närvaro och yttrande och förslagsrätt</u>	

Medlemmar i Centerrörelsen vars medlemskap återfinns i någon av kretsarna inom "regionorganisationen" har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt på stämman.

Rösträtt

Ombud utsedda av kretsar och distrikt samt "regionorganisationens" styrelse har rösträtt.

Ombud

Antalet ombud per krets och distrikt beslutas av föregående stämma.

Beslut

Beslut fattas med enkel majoritet av de närvarande. Omröstning skall ske öppet, utom vid personval då sluten omröstning tillämpas. Vid lika röstetal avgör lotten.

Endast personlig röstning är giltig.

Motionsrätt

Medlemmar i Centerrörelsen vars medlemskap återfinns i någon av kretsarna inom "regionorganisationen" kan väcka motion till stämman. Motion skall vara styrelsen tillhanda senast den 31 mars.

Stämmans dagordning

Stämman ska behandla följande ärenden:

1. Mötets öppnande
2. Val av mötesfunktionärer
3. Godkännande av kallelse
4. Upprop av ombud och fastställande av röstlängd
5. Fastställande av föredragningslista
6. Styrelsens berättelse över det gångna årets verksamhet och ekonomi
7. Landstingsgruppens verksamhetsberättelse
8. Revisorernas berättelse
9. Fastställande av balans- och resultaträkning
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
11. Information om styrelsens verksamhetsplan och budget
12. Beslut om antal ledamöter i styrelsen
13. Val av ordförande
14. Val av vice ordförande
15. Val av övriga ledamöter i styrelsen
16. Val av två revisorer samt ersättare
17. Val av valberedning

18. Framställningar och förslag från styrelsen 19. Rapporter 20. Fastställande av antalet ombud vid kommande stämma 21. Behandling av motioner 22. Vid stämman väckta frågor 23. Mötets avslutning	
4. Styrelsen Styrelsen leder arbetet inom "Regionorganisationen" i enlighet med dessa regler och utifrån de beslut som stämman tar. Styrelsen är högsta beslutande organ mellan stämmorna. Styrelsen skall bestå av minst sju och högst 15 ledamöter inklusive ordförande och vice ordförande. Styrelsen utser inom sig funktionärer och kan även adjungera ledamöter.	
5. Revision "Regionorganisationens" räkenskaper och övriga handlingar som berör förvaltningen ska senast den 1 mars överlämnas till revisorerna för granskning. Revisorerna ska avge en revisionsberättelse som omfattar granskning av räkenskaper och förvaltning. Revisionsberättelsen ska föreläggas stämman. Av revisionsberättelsen ska framgå om revisorerna tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Stämman beslutar i frågan.	
6. Fastställande samt ändring av reglerna Dessa regler fastställs av stämman. Ändring av desamma görs med majoritetsbeslut vid två på varandra följande ordinarie regionstämmor.	

EU-valet 2019

Förslag till beslut

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta i enlighet med detta dokument

Bakgrund

Enligt Centerpartiets stagar är det Riksorganisationens ansvar att nominera kandidater och fastställa listor över nominerade till Europaparlamentsvalet.

Partistyrelsen lägger förslag till förnyad stadga och arbetsordning till partistämman 2017. I förslaget finns förändringar gällande beslutsordningen inför EU-val. Gällande stadgar anges Partistämman som instans för beslut om regelverk och nomineringskommitté. Partistyrrelsens föreslår en förändring så att beslutet i stället i framtiden ska tas av ett förtroenderåd.

För att inte föregå Partistämmans beslut om stadgar och arbetsordning väljer Partistyrelsen att behandla frågan utifrån de gällande stadgarna.

Detta innebär att Partistyrelsen lägger fram förslag till Partistämman om regler för nomineringsprocessen inför EU-valet 2019, samt förslag om val av nomineringskommitté inför samma val. Bägge förslagen utgår från motsvarande dokument inför EU-valet 2014 och innebär ett förkortat och förtydligat regelverk gentemot arbetsordningen samt att valberedningen kompletterad med en person per syskonorganisation utgör till nomineringskommitté. Syskonorganisationerna föreslås själva utser sina representanter.

A. Val av nomineringskommitté

Partistyrelsen föreslår Partistämman besluta

Att utse de personer som ingår i den nationella valberedningen kompletterad med en representant per syskonorganisation, vilken utses av respektive syskons förbundsstyrelse, till nomineringskommitté inför EU-valet 2019.

B. Regler för nominering av kandidater till europaparlamentsvalet 2019

Partistyrelsen föreslår Partistämman besluta

Att fastställa följande regler gällande nomineringsprocess, framttagande av valsedel samt fastställande av valsedel inför EU-valet 2019.

1. Rätt att nominera kandidater inför medlemsomröstningen har distrikt i Centerpartiet samt förbundsstyrelserna i Centerkvinnorna, CUF och Centerstudenter.
2. En rådgivande medlemsomröstning ska genomföras.
3. Nomineringskommittén ska utifrån partistämmans beslut, stagar och arbetsordning ansvara för nomineringsprocessen.

4. Förmominering av kandidater kan ske t.o.m. den 31 maj 2018.
5. Medlemsomröstning genomförs under oktober månad 2018. Inför medlemsomröstningen ska en kandidatpresentation tas fram.
6. Nomineringskommittén sammanställer medlemsomröstningen och utarbetar förslag till valsedel.
7. Beslut om valsedel tas av ett förtroenderåd i december 2018.
8. I övrigt vägleds nomineringskommittén i sitt arbete av Centerpartiets arbetsordning.